

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

Палата „Емануел Чучков“
ул. Јордан Мијалков
П.Фах 249
1000 Скопје
Република Македонија
Тел: +389 2 3211 262
Факс: +389 2 3126 311
e-mail: dzt@dzt.gov.mk
www.dzt.gov.mk

Број:09-205/18

Дата: 10.04.2017

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

РЕЗИМЕ

Извршивме ревизија на успешност на тема „Ефикасност на мерки, политики и проекти за заштита на Охридското езеро“. Ревизијата на успешност е спроведена да одговори на прашањето: “Дали надлежните институции преземаат мерки, активности и проекти за ефикасна заштита на Охридското езеро“.

Ревизијата на успешност е извршена согласно Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија за 2016 година.

Опфатот и доказите кои се обезбедени по пат на спроведување на техники и методологија од страна на ревизијата, даваат основа да го изразиме следниот заклучок:

Со извршената ревизија, констатирани се состојби кои имаат влијание на ефикасноста на преземените мерки и активности во однос на ефикасност на процесот на заштита на Охридското езеро.

Неоспорувајќи ги активностите кои се преземени од страна на надлежните институции за поефикасна заштита на Охридското езеро, заштита од загадување и контрола на загадувањето, заштита и подобрување на крајбрежното земјиште и водните живеалишта, истакнуваме дека постои потреба од преземање на дополнителни мерки и активности за донесување на основните плански документи за управување и развој на водите, донесување на подзаконската регулатива поврзана со заштита на Охридското езеро, што треба да резултира со соодветни и сеопфатни политики и инструменти за подобрување на состојбата на Охридското езеро, обезбедување на финансиски средства за негова заштита, подобра комуникација и координација помеѓу надлежните институции, како и поголема функционалност на надлежните институции задолжени за надзор, мониторинг и контрола на заштитата на Охридското езеро. Реализацијата на наведените активности ќе придонесе за воспоставување на ефикасен систем за заштита на Охридското езеро, со цел да се зачува неговата изворна состојба, како и да се

Ревизорски тим:

Овластен државен ревизор

1

1. _____
2. _____
3. _____

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

овозвозможи да остане препознатлив белег за Република Македонија во Европа и пошироко.

Активностите на ревизијата на успешност имаат за цел да помогнат наредните активности на надлежните институции да се фокусираат на исполнување на поставените постулати за заштита на Охридското езеро.

Периодот кој беше опфатен со Ревизијата на успешност е 2014 - 2016 година, одредени области, прашања и настани се опфатени пред 2014 година и последователно до денот на известување од извршената ревизија.

Целокупниот опфат и доказите кои ги обезбедивме со спроведените техники и методологија, ни дадоа основа да утврдиме повеќе состојби, кои влијаат на ефикасноста на заштитата на Охридското езеро во следните области:

Законска регулатива и стратешки документи за заштита на Охридското езеро:

- не е извршено ажурирање на стратегија за водите;
- Водостопанска основа на Република Македонија, како основен документ за планирање и развој на управувањето со води не е донесена ;
- План за управување со речен слив на Црн Дрим не е изработен од страна на МЖСПП;
- не е изработен единствен план за управување со меѓународниот речен слив;
- по завршување на мандатот на членовите на Националниот совет за води не се именувани нови членови;
- Советот за управување со подрачјето на речен слив на Црн Дрим не е формиран;
- не е изработена студија за ревалоризација на природните вредности, и не е донесен Акт за прогласување на Охридското езеро за заштитено подрачје;
- локални акциони планови за заштита на животната средина не се донесени;
- не е донесен план за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион;
- извештајот за состојбата на светското природно и културно наследство во Охридскиот регион не е изработен;
- не е формирана комисија за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион;
- потреба од навремена реализација на наведените препораки од Комитетот за светско наследство на УНЕСКО;
- преиспитување на склучениот Договор помеѓу Република Македонија и Република Албанија со цел подобрување на прекуграничната соработка за заштита на Охридското езеро;
- не е извршена целосна и детална анализа за спроведување на Законот за води.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

2

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

Надлежност, финансирање, мониторинг, надзор и контрола на Охридското езеро:

- не се донесени Програмите за управување со води;
- започната е постапка за поделба на МЈП Проаква – Струга на три посебни јавни претпријатија;
- недоволна кадровска екипираност во секторот за води и одделението за управување со сливното подрачје на Црн Дрим.
- потреба од поголема инволвираност на ЈНУ Хидробиолошки завод – Охрид во заштитата на Охридското езеро, како и вклучување во мониторингот на водите во Република Македонија;
- вршење надзор и инспекциски надзор над заштитата на Охридското езеро од страна на надлежните институции.

Отпадни води, потенцијални загадувачи и квалитет на водата во Охридското езеро:

- необезбедени дозволи за испуштање на отпадните води во рецепиентот;
- програмата за одведување, собирање и пречистување на урбани отпадни води не е донесена;
- катастарот на загадувачи не е целосно воспоставен;
- недоволно извршени санации, реконструкции и поправки на колекторскиот систем;
- потреба од поврзување на населените места кои не се приклучени во колекторскиот систем;
- утврдување на ЕУРО стандард при увозот на пловни објекти и изградба на марина во Охридското езеро;
- решавањето на состојбата со веќе изградените објекти на крајбрежјето на Охридското езеро.

Мерки, политики и проекти за ефикасна заштита на Охридското езеро:

- потреба од обезбедување на финансиски средства за реализацијата на проектот за подобрување на функционирањето на колекторскиот систем во Охридското езеро;
- недоволна искористеност на средства од европските фондови;
- Студенчишкото блато, кое има својства на природно богатство од исклучително значење не е заштитено;
- потреба од обезбедување на дополнителни финансиски средства од страна на надлежните институции со цел подобрување на состојбата со канализационата и колекторската мрежа;
- продолжување и интензивирање на активностите за порибувањето на Охридското езеро со подмладок на Охридската пастрмка;

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

3

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

- утврдување на критериуми за начинот на распределба на средствата за порибување, спроведување надзор над вршење на концесиската дејност и процена на рибниот фонд на Охридското езеро.

За надминување на погоре наведените состојби дадовме и препораки кои се насочени кон надлежните институции, истите се темелат на резултатите од извршената ревизија и се во функција на подобрување и унапредување на ефикасноста на заштитата на Охридското езеро, кои се дел од овој извештај.

Поголема комуникација и соработка помеѓу Министерството за животна средина и просторно планирање и надлежните институции во РМ кои преземаат мерки и активности за заштита на Охридското езеро, ќе придонесе за подобрување на состојбите, за размена на мислења, решавање на определени проблеми кои се значајни за заштитата на Охридското езеро, создавање на услови, изработка на процедури, програми, планови, мерки, активности и контроли кои во голема мера ќе придонесат за поголема ефикасност во заштитата на Охридското езеро.

Укажуваме дека потребно е надлежните институции да ги зајакнат контролите поврзани со заштитата на Охридското езеро. Со зголемување и подобрување на ефикасноста на контролните механизми, ќе се обезбеди поголема ефикасност во заштитата на Охридското езеро, преку лоцирање на определени активности кои влијаат врз заштитата на Охридското езеро.

Истакнуваме дека за поголема ефикасност во целокупниот циклус на заштитата на Охридското езеро имаат улога и посетителите, кои во текот на својот престој во Охридскиот регион потребно е да се однесуваат со должно внимание.

Со оваа ревизија утврдивме дека е потребно донесување и реализирање на Програмите за управување со водите преку обезбедување на средствата од Буџетот на РМ, од буџетите на општините и други извори на финансирање за заштита на Охридското езеро. Решавањето на овој проблем кој повеќе години е актуелен, ќе придонесе за подобрување на финансиската состојба, како и можност поголем дел од средствата да се насочат кон подобрување на целокупната состојба во областа заштита на Охридското езеро.

Ревизијата исто така укажува дека при секоја изградба на објекти, давање под концесии/закуп на плажите на Охридското езеро, изградба на патишта и користење на пловните објекти треба да се има предвид заштитата на Охридското езеро како основен елемент и не треба да се дозволи нарушување на неговата еколошка состојба.

Потребни се поголеми мерки и активности со цел да не се дозволи Охридското езеро кое е под заштита на УНЕСКО да биде ставено на листата на природно наследство во

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

4

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

опасност. Треба да направиме се што е во наша моќ истото да се зачува, како и да не дозволиме трендот на современото живеење да ја загрози неговата состојба.

Ревизијата укажува дека поголемата соработка помеѓу Република Македонија и Република Албанија во делот на заштита на Охридското езеро ќе овозможи заштита на Охридското езеро, имајќи во предвид дека дел од Охридското езеро се наоѓа и на територија на Република Албанија.

Од страна на раководните лица на Министерство за животна средина и просторно планирање, Министерство за транспорт и врски и Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство добиени се известувања, забелешки и мислење на Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор, истите се разгледани и констатирано е дека истите претставуваат известувања односно образложенија за констатираните состојби во Нацрт извештај на овластениот државен ревизор.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

5

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

I. ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ

1. Вовед

Охридското Езеро е најголемо и најзначајно природно езеро во Република Македонија и од биолошки аспект, еден од најзначајниот акватичен односно воден екосистем во Европа.

Со својата единствена флора и фауна, Охридското Езеро претставува еден од најголемите биолошки резервати во Европа. Како едно од најстарите езера на нашата планета, во него се зачувал прастар жив свет кој во други езера воопшто не постои или пак се среќава само во форма на фосили.

Во 1980 година Охридското Езеро и градот Охрид се прогласени за Светско културно наследство, под заштита на УНЕСКО.

Езерото е со должина од 31 км, широчина 15 км, средна длабочина од 151 метар и максимална длабочина од 288 метри, со што ова езеро се смета за едно од најпровидните езера во Европа. Според длабочината се наоѓа на седмо место меѓу езерата во Европа.

Во езерото се влеваат 40 реки и тоа 23 на албанска и 17 на македонска територија. Најзначајните реки, со постојан проток на вода, кои се влеваат во Охридското Езеро се: Коселска, Велгошка, Сатеска и Черава.

Геолошката старост на Охридското езеро се проценува на околу 2 милиони години и како такво е најстаро езеро во Европа. Ваквите езерски екосистеми се сметаат за центри на диверзитет и резервоари на еволуција во кои пред сè поради стабилноста на амбиенталната средина, изолираноста на екосистемот и долгото постоење, доаѓа до процеси на рапидна еволуција на одредени групи на организми.

Исклучително значење имаат рибите во Охридското езеро, односно рибната фауна ја сочинуваат 17 видови, кои им припаѓаат на три групи: пастрмки, бели риби и јагули.

Конвенција за заштита на светско културно и природно наследство

Во ноември 1972 година е усвоена Конвенцијата за заштита на светско културно и природно наследство, имајќи го во предвид следното:

- на културното наследство и на природното наследство се повеќе им се заканува уништување, не само поради класичните причини за пропаѓање туку и поради промените во општествениот и економскиот живот што ја отежнуваат состојбата со нови феномени на оштетување и разурнување;
- оштетувањето или исчезнувањето на секој примерок на културното или природното наследство претставува осиромашување на наследството на сите народи на светот;

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

6

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

- заштитата на тоа наследство на национален план често останува непотполна поради обемот на средствата што се потребни за неа и недостигот на економски, научни и технички средства во земјата каде што се наоѓа објектот кој треба да се заштити, напоменувајќи дека во Уставот на УНЕСКО се предвидува дека организацијата ќе помага во одржувањето, напредокот и во ширењето на знаењето, водејќи грижа за одржувањето и заштитата на наследството низ целиот свет и давајќи им за таа цел потребни препораки на заинтересираните нации за меѓународните конвенции;
- постоечките меѓународни конвенции, препораки и резолуции за културните и природните добра се доказ за значењето и зачувувањето на добрата, без оглед на тоа на која земја и припаѓаат;
- сметајќи дека извесни добра на културното и природното наследство се од исклучително значење и дека поради тоа треба да се заштитат како дел на општото наследство на целото човештво, со оглед на големината и сериозноста на новите опасности што им се закануваат, целата меѓународна заедница е должна да учествува во заштита на културното и природно наследство што има исклучителна универзална вредност, со укажување колективна помош, незаменувајќи ја акцијата на заинтересираната држава, која претставува ефикасно дополнување на истата.

Благодарение на ваквите особености, во 1980 година Охридското езеро и Градот Охрид се прогласени за светско културно наследство под заштита на УНЕСКО.

2. Законска регулатива и стратешки документи

Закон за заштита на Охридското, Преспанското и Дојранското езеро¹

Охридското, Преспанското и Дојранското Езеро - нивните води, крајбрежја, извори и водотеци (езера), поради карактеристичните одлики и природни убавини; геолошки, геоморфолошки, хидролошки, хидробиолошки, лимнолошки и други научни вредности; културно, естетско, образовно - воспитно, здравствено, рекреативно, туристичко и друго стопанско значење се прогласени за споменици на природата од особено значење за општествената заедница и се ставаат под посебна заштита. Во Законот за заштита на природата, предвидено е Законот за заштита на Охридското, Преспанското и Дојранското Езеро, да престане да важи најдоцна со донесување на актот за нивно прогласување како заштитени подрачја.

¹Закон за заштита на Охридското, Преспанското и Дојранското езеро број 06-3118 од 23.12.1977 година

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

Закон за водите²

Со Законот за водите се регулираат прашањата коишто се однесуваат на површинските води, вклучувајќи ги и постојаните водотеци или водотеците во кои што повремено тече вода, езерата, акумулациите и изворите, подземните води, крајбрежното земјиште и водните живеалишта и нивното управување вклучувајќи ги и распределбата на водите, заштитата и зачувувањето на водите, како и заштитата од штетното дејство на водите; водостопанските објекти и услуги; организационата поставеност и финансирањето на управувањето со водите, како и условите, начинот и постапките под кои можат да се користат или испуштаат водите.

Управувањето со водите се врши по подрачјата на речните сливови. Територијата на Република Македонија ја сочинуваат четири подрачја на речни сливови: Вардар, Црн Дрим, Струмица и Јужна Морава.

Владата на РМ ги определува границите на подрачјата на речните сливови по предлог на министерот кој раководи со МЖСПП. Управувањето со меѓународните речни сливови и меѓудржавните води се врши во согласност со овој закон и согласно со меѓународните договори ратификувани од РМ.

Заради заштитата на флората и на фауната, водните екосистеми и екосистемите зависни од вода, како и заради чување и одгледување на растителните и животинските видови, пловидбата со пловни објекти и инсталации кои се придвижуваат со мотори со внатрешно согорување е забранета во заштитните зони и подрачја утврдени со овој и со друг закон.

Стопанските дејности кои се остваруваат со користење на водата од површинските и подземните водни тела може да се вршат преку доделување на концесија и јавно приватно партнерство на определено време на домашно и странско правно и физичко лице. Концесијата се доделува за:

- производство на електрична енергија во хидроелектрични центри;
- флаширање на вода за комерцијални потреби;
- езерски сообраќај и
- давање на туристички, спортски и други рекреативни услуги со изградба на трајни објекти.

Основни документи за планирање и развој на управувањето со води во Република Македонија се:

- Националната стратегија за води;
- Водостопанската основа на Република Македонија и
- Планови за управување со речни сливови.

²“Службен. весник на РМ“ број 87/2008, 6/2009, 161/2009, 83/2010, 51/2011, 44/2012, 23/2013, 163/2013, 180/2014, 146/2015 и 52/2016 година.

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

Со Националната стратегија за води се определува долгорочната политика со која особено се обезбедува:

- одржливиот развој на водите преку задоволување на потребите на сите корисници со квалитетна вода во доволни количества;
- рационално и економично користење на водите;
- заштита на водите од загадување и контрола на загадувањето;
- заштита и подобрување на крајбрежното земјиште и водните живеалишта и
- заштита и ублажување на последиците од штетното дејство на водите и недостигот од вода.

Националната стратегија за води се донесува за период од 30 години, на предлог на Владата на РМ ја донесува Собранието на РМ.

МЖСПП во согласност со МЗШВ, МЕ, МТВ, МЗ, МВР, МО, МЛС, е надлежно за изработка на Националната стратегија за води, која ја доставува до Владата на РМ заради разгледување и доставување до Собранието на РМ.

Заради интегрирано планирање и спроведување на програмите и мерките за развојот на водите во согласност со целите на националниот одржлив развој и усогласување на економскиот развој, социјалниот напредок и заштитата на животната средина, како и реализација на Националната стратегија за води, потребно е да се донесе **Водостопанска основа на РМ**. Водостопанската основа на предлог на Владата на РМ ја донесува Собранието на РМ за период од 20 години.

За секој речен слив се изработува **план за управување со речен слив** за период од шест години, кој го донесува Владата на РМ на предлог на министерот кој раководи со МЖСПП, во согласност со Водостопанската основа на РМ.

Финансиските средства за управувањето и развој на водите се обезбедуваат од;

- надоместок за користење вода,
- надоместок за испуштање на води,
- надоместок за вадење песок, чакал и камен,
- закупнина од земјиштето во сопственост на државата дадено под закуп, а коешто во катастарот за недвижности е заведено, “под води”,
- Буџетот на Република Македонија,
- буџетите на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје и
- други финансиски извори во согласност со закон.

Финансиските средства се користат врз основа на **Програма за управување со водите**, која ја донесува Владата на РМ, врз основа на предлог на министерот на МЖСПП, а утврдена во согласност со министерот од МЗ, МЗШВ и МТВ.

Министерот на МЖСПП секоја година доставува до Владата на РМ извештај за реализација на средствата од надоместоците утврдени во Програмата за управување со води.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

9

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

Заради разгледување на прашањата за управување со водите, усогласување и координирање на различните потреби и интереси, како и заради предлагање на различни мерки за зачувување, заштита и постојано подобрување на режимот на водите на територијата на РМ, се основа **Национален совет за води** како советодавно тело.

Заради изработување и следење на спроведувањето на Планот за управување со речен слив, како и заради давање на мислења и предлози околу приоритетите на управувањето со водите, Владата на РМ на предлог на министерот кој раководи со МЖСПП, за секое подрачје на речен слив, формира **Совет за управување со подрачјето на речен слив**.

Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион³

За управувањето со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион се применуваат и одредбите на Конвенцијата на УНЕСКО и документите донесени од органите на оваа Конвенција.

Со цел координирање на работите се формира Комисија за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион како координативно и советодавно тело.

Владата на РМ, на предлог на министерот на МЖСПП и министерот на МК, а по претходно мислење на Националната комисија на УНЕСКО, донесува **План за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион**, со акционен план.

Министерот кој раководи со МЖСПП е должен на секои шест години да направи ревизија на **Списокот на светското природно наследство и неговото обележје во Охридскиот регион** што е запишан во списокот на Конвенцијата на УНЕСКО.

Светското природно наследство на Охридскиот регион се користи на начин кој овозможува негово зачувување во изворна состојба, зачувување и обновување на постојната биолошка и пределска разновидност во состојба на природна рамнотежа и обезбедување на одржливо користење на природното наследство во интерес на сегашниот и идниот развој.

За предлагање и преземање мерки за заштита на светското природно наследство во Охридскиот регион, негово научно истражување, промовирање и обезбедување на генетски материјал од видовите, надлежна е **ЈНУ Хидробиолошки завод – Охрид**.

Управата за животна средина и Управата за заштита на културното наследство, се должни еднаш на секои шест години да подготват извештај за состојбата на светското природно и културно наследство во Охридскиот регион во кој се

³Службен весник на РМ “број 75 од 07.06.2010 година.

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

презентира степенот на опасноста на светското природно и културно наследство, степенот на засегнатоста, односно загрозеноста на светското природно наследство, степенот на зачуваноста на светското културно наследство во изворна состојба, мерките што се преземени, како и промените кои настанале во состојбата на светското природно и културно наследство.

Во случај кога во извештајот е утврдено дека светското природно и/или културно наследство во Охридскиот регион е во опасност, министерот кој раководи со МЖСПП и/или министерот кој раководи со МК се должни да ја известат Националната комисија за УНЕСКО на РМ.

II. ЦЕЛИ, ОПФАТ И МЕТОДОЛОГИЈА НА РЕВИЗИЈА

1. Цели на ревизијата

- 1.1. Ревизијата на успешност е спроведена со цел да се даде оценка за ефикасноста на заштитата на Охридското езеро и да даде придонес за зголемување на ефикасноста со цел подобрување на процесот на заштита на Охридското езеро преку утврдување на одредени слабости/недоречености во законската, подзаконската регулатива, надлежноста, финансирањето, кадровската екипираност, комуникацијата и соработка на институциите надлежни за заштита на Охридското езеро, како и мерките и активностите кои ги преземаат надлежните институции за подобрување на ефикасноста на заштита на Охридското езеро.
- 1.2. Ревизијата на успешност е извршена согласно Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија за 2016 година на тема: Ефикасност на мерки, политики и проекти за заштита на Охридското езеро, со цел да дадеме одговор на прашањето „Дали надлежните институции во Република Македонија преземаат мерки, активности и проекти за ефикасна заштита на Охридското езеро“.
- 1.3. Со Ревизијата на успешност опфатени се следните области:
 - Законска регулатива и стратешки документи за заштита на Охридското езеро;
 - Надлежност, финансирање, мониторинг, надзор и контрола на Охридското езеро;
 - Отпадни води, потенцијални загадувачи и квалитет на водата во Охридското езеро;
 - Мерки, политики и проекти за ефикасна заштита на Охридското езеро.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

11

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

2. Опфат на ревизија

2.1. Со ревизијата на успешност беа опфатени следните субјекти:

- Министерство за животна средина и просторно планирање;
- Министерство за транспорт и врски;
- Капетанија на пристаништата;
- Министерство за култура;
- Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство;
- Општина Охрид;
- Општина Струга;
- Општина Дебрца;
- МЈП Проаква Водовод - Струга;
- ЈНУ Хидробиолошки завод – Охрид;
- Државен инспекторат за животна средина.

2.2. Со ревизијата на успешност го опфативме период 2014 - 2016 година, а дадени се и состојби кои се случиле претходно и последователно.

3. Методологија

3.1. Ревизијата на успешност е извршена во согласност со стандардите за државна ревизија на Меѓународната организација на ВРИ (ИНТОСАИ) кои се пропишани за примена во РМ при вршењето на државната ревизија.

3.2. Ревизијата на успешност е независно испитување на ефикасноста и ефективноста на владините активности, програми или организации, со оправдана почит кон економијата и целта која води кон подобрувања.

3.3. Ревизијата на успешност преставува објективна и систематска проверка на докази со цел обезбедување на независна проценка на Ефикасноста на мерките, политиките и проектите за заштита на Охридското езеро.

3.4. Заклучоците од оваа ревизија на успешност ќе придонесат за унапредување на ефикасноста на заштитата на Охридското езеро, зголемување на функцијата на надлежните институции во РМ кои во иднина треба да продолжат со мерките и активностите за подобрување на заштитата на Охридското езеро, што ќе придонесе за унапредување на целокупниот процес.

3.5. Кај оваа ревизија на успешност го следевме комбинираниот пристап и тоа: пристап насочен кон резултатите и проблемски ориентираниот пристап. Со следењето на пристапот ориентиран кон резултатите бевме насочени да утврдиме дали со имплементација на законските и подзаконските акти, донесените национални стратегии, програми, финансиски извештаи,

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

12

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

евиденции, постапки, процедури, мерки политики и проекти се постигнати соодветни резултати за подобрување на ефикасноста во заштитата на Охридското езеро.

Со следење на проблемски ориентиран пристап ги проверивме и анализираме причините за одредени проблеми со кои се соочуваат надлежните институции во Република Македонија во заштитата на Охридското езеро.

- 3.6. Со цел добивање на релевантни и доволни ревизорски докази кои водат кон ревизорските наоди, заклучоци и препораки ги користевме следните техники на ревизија на успешност: увид во поткрепувачката документација, снимање на фактичката состојба кај субјектите, интервјуа и разговори, подготвени прашалници од надлежните институции, анализи и пресметки, споредување на состојбите со поставените критериуми, и други постапки кои имаат за цел да ги откријат причините за евентуалните разлики меѓу поставените критериуми и реалната состојба како и да дадат објективен одговор на поставената ревизорска цел.
- 3.7. Ревизијата на успешност е извршена во периодот од 16.05.2016 до 18.12.2016 година од тим на Државниот завод за ревизија .
- 3.8. Резултатите од спроведената ревизија на успешност беа презентирани на завршен состанок одржан на ден 17.01.2017 година.
Од страна на раководните лица на Министерство за животна средина и просторно планирање, Министерство за транспорт и врски и Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство добиени се известувања, забелешки и мислења на Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор, истите се разгледани и констатирано е дека истите претставуваат известувања односно образложенија за констатираните состојби во Нацрт извештај на овластениот државен ревизор.
- 3.9. Прелиминарните истражувања беа насочени кон повеќе области заради стекнување на знаења за законската регулатива и стратешките документи кои се однесуваат за заштитата на Охридското езеро, надлежност, финансирање, мониторинг, надзор и контрола, отпадни води, потенцијални загадувачи и квалитет на водата во Охридското езеро, комуникација и соработка на институциите надлежни за заштита на Охридското езеро, како и мерките, политиките и проектите кои ги преземаат надлежните институции за подобрување на заштитата на Охридското езеро.
Од прелиминарните истражувања произлегоа заклучоци по што ревизорскиот тим изработи Ревизорска програма која ги опфаќа утврдените ризици, прашања, критериуми за преземање на понатамошни активности со цел обезбедување на доволно релевантни докази.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

13

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

Од заклучоците кои произлегоа од прелиминарните истражувања, оценивме дека со продолжување на ревизијата на успешност ќе се даде придонес за ефективно спроведување на мерките и активностите кои ги преземаат надлежните институции во насока на подобрување на ефикасноста во заштитата на Охридското езеро.

Препораките произлезени од оваа ревизија на успешност ќе имаат додадена вредност во насока на заштита на Охридското езеро и ќе бидат од општ интерес за граѓаните на Република Македонија.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

14

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

III. РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

1. Законска регулатива и стратешки документи за заштита на Охридското езеро

Во рамките на областа Законска регулатива и стратешки документи за заштита на Охридското езеро, ревизијата имаше за цел да даде одговор на повеќе ревизорски прашања поврзани за усогласеноста и примената на законската и подзаконската регулатива која се однесува, или е поврзана со заштитата на Охридското езеро, од кои произлегоа следните состојби:

1.1. Оцената на влијанието на основните документи за планирање и развој на управувањето со води во Република Македонија врз животната средина, е законска обврска.

МЖСПП е должно да обезбеди Оцена на влијанието на стратегиите, плановите и програмите за планирање и развој на управувањето со водите во РМ врз животната средина, особено влијанието на основните плански документи во постапка пропишана со Законот за животната средина.

Со стратегиската оцена се идентификуваат, опишуваат и оценуваат можните влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето од имплементација на Стратегијата како и изводливите алтернативи, земајќи ги во предвид целите и географскиот опсег на планскиот документ.

Со донесената Одлука за стратегиската оцена, МЖСПП како главна цел ја утврдил заштитата на водата и природата, а со извештајот од стратегиската оцена на животната средина опфатени се целите на Стратегијата, општиот преглед на водите, заштитата на водите и подрачјата поврзани со вода, основните податоци и целите на животната средина, имплементација на Стратегијата, мерки за намалување на штетните влијанија, алтернативи и план за мониторинг на истата.

Со стратегиската оценка утврдени се следните состојби на водите во РМ:

- големи количества на органска материја во водите, кои можат да резултираат со намалување на хемискиот и биолошкиот квалитет на водите, да доведат до нарушен биодиверзитет, што влијае на квалитетот на водата. Изворите на органска материја се испуштања од пречистителни станици за отпадни води, индустриски „загадувачи“ и земјоделско истекување;
- состојбата со неефикасното пречистување на урбаните и индустриските отпадни води во земјата, како и несоодветната заштита на речните басени евидентираат статус на водите со висок степен на биохемиска потрошувачка на кислород и високи концентрации на амонијак;

Ревизорски тим:

Овластен државен ревизор

15

1. _____
2. _____
3. _____

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

- концентрациите на нитрати и ортофосфати во водотеците се во пораст бидејќи нема континуирано следење на состојбата со квалитетот на подземните води, а со тоа се зголемува ризикот од еутрофикација (застарување) на езерската вода;
- влошување на состојбата на квалитетот на водата во езерата поради изградба на несоодветен систем за отпадни води;
- не третирање на комуналните води од населението со биолошки третман, со што се нарушува квалитетот на водите и
- отсуство на мониторинг за квалитетот на површинските и подземните води особено на местата на испуштени непречистени/пречистени комунални и индустриски отпадни води.

Утврдените негативни влијанија врз заштитата на животната средина како и мерките за нивно намалување или елиминирање предвидени со стратегиската оценка, претставуваат основна рамка на која треба да се посвети МЖСПП и други надлежни инситутции, со цел нивно надминување со стратегијата за води на РМ.

1.2. Водата како еден од основните медиуми во животната средина претставува битен фактор за здравјето, хигиената, земјоделството, рибарството, индустријата и транспортот. Исто така, водата како елемент од витално значење станува предмет на интерес и посветеност на институциите за зачувување на нејзиниот квалитет и квантитет во потребните нивоа.

За зачувување на „здрави„ водни ресурси и висок квалитет на животната средина, се јавува потреба од реализација на долгорочни стратегии, планови и политики со дефинирани практични чекори. Согласно Законот за водите во септември 2012 година, Собранието на РМ ја донело Националната стратегија за води (2012 - 2042).

Националната стратегија за води претставува главен долгорочен стратешки документ во областа на животната средина на кој се базира поставувањето и спроведувањето на целите, политиките и мерките за управување со водите во РМ. Стратегијата за води сумира институционални рамки и факти од правната регулатива за вода, состојбата на површинските и подземните води од аспект на користењето и заштитата на водата, целите за управување со водата, програма на активности и мерки, изворите на финансирање како и визијата за управување со водата во иднина.

Општата цел на Стратегијата е да се преземаат долгорочни чекори кои вклучуваат одржлив развој на водните ресурси со задоволување на потребите на сите корисници: осигурување на добар квалитет на водата, заштита на водата, мерки за спречување на загадувањето, заштита и подобрување на водните екосистеми и заштита од штетните ефекти на водите.

Истата треба да го одрази интересот на државата за управување со водите преку понатамошно унапредување на политиките и зголемување на ефикасноста за

Ревизорски тим:

Овластен државен ревизор

16

1. _____
2. _____
3. _____

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

постигнување на интегриран и координиран режим на водите во државата како една од главните цели на Стратегијата.

За остварување на целта - интегрирано управување со водите, потребно е да се постигне и да се зачува добриот статус на водата на површинските и подземните водни тела како и заштита на водата и екосистемите, зависни од вода меѓу кои и Охридското езеро.

Со извршената анализа на Националната стратегија за води, ревизијата ја утврди следната состојба:

- во стратегијата отсуствуваат релевантни податоци за претходно изработени студии, недостасуваат конкретните проблеми и решенија како и јасна визија за управувањето со водите, додека во делот на Охридското езеро не содржи доволни статистички показатели за населението кое гравитира во Охридскиот регион, податоци за покриеноста на колекторскиот систем, учеството на урбаните, индустриските и руралните отпадни води, како и конкретни извештаи за состојбата на Охридското езеро;
- МЖСПП нема изработено сеопфатна студија и не се извршени истражувања на факторите кои имаат директно влијание врз квалитетот на водата во Охридското езеро, со цел дефинирање на конкретни политики и мерки за заштита;
- во состав на Националната стратегија за води изработена е Програма на активности и мерки за наредниот период што треба да се преземаат со цел обезбедување на добар квалитет на водата, заштита и подобрување на водните екосистеми. Во програмата за мерки и активности не е извршено транспонирање на долгорочните стратешки цели поставени со Националната стратегија за води на среднорочно и краткорочно оперативно ниво со утврдена временска рамка за нивна реализација. Предложените мерки и активности не се дефинирани на јасен и концизен начин, поради што не може да се врши проценување и согледување на нивната реализација;
- МЖСПП нема изработено индикатори за мерење на ефектите од спроведувањето на предвидените активности за заштита на водите, со цел да се утврди дали има подобрување на состојбата со заштита на водите воопшто, како и на Охридското езеро и постигнувањата на целите од стратегијата;
- во МЖСПП не се врши следење на спроведувањето на мерките и активностите за заштитата на водите, не се изработени показатели и нема податоци до кое ниво се реализираат предвидените активности поради што не може да се мерат ефектите од спроведувањето на стратегијата;
- МЖСПП како надлежен орган кој треба да врши планирање и следење на спроведувањето на мерките и активностите за заштита на Охридското езеро нема извршено анализи за планирање, следење на спроведувањето и проценка на влијанието на мерките преку собирање и обработка на податоците за состојбата со Охридското езеро.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

17

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

Поради горенаведените состојби се отежнува реализацијата на основните цели на Стратегијата, како што се заштита на водата, обезбедување на добар квалитет на водата, спречување на загадувањето, заштита на водните екосистеми, со што е оневозможено постигнувањето на главната цел на стратегијата „Интегриран и координиран режим на водите“.

1.3. Министерството за животна средина и просторно планирање нема изработено Водостопанската основа на Република Македонија како основен документ за планирање и развој на управувањето со води во РМ, што не е во согласност со Законот за водите.

Со Законот за води донесен во 2008 година предвидено е Водостопанската основа на РМ да биде донесена во рок од четири години од влегување во сила на овој закон. До донесување на новата Водостопанска основа на РМ предвидено е да се применува постојната, студиите и другата документација во врска со интегралниот развој на сливот на реката Вардар, како и од катастарот на природните извори, катастарот на бунарите и пумпите и елаборатот за подземните води и водостопанските основи донесени од општините, општините на градот Скопје и градот Скопје.

Според укажувањата на одговорните лица од МЖСПП, согласно Европското законодавство при планирањето и развојот на управувањето со води, приоритет се дава на другите два основни плански документи, како што се Националната стратегија за води и Плановите за управување со речни сливови.

Имајќи во предвид дека постојната Водостопанска основа на РМ како документ донесен во 1976 година, повеќе не може да ги исполни критериумите за остварување на целите за кои се донесува, како и фактот дека се изминати повеќе од 40 години, променети се хидролошките податоци кои битно влијаат за развој на водостопански објекти, променети се потребите на водокорисниците и има нови осмислувања на изработката на урбанистичките плански документи, потребно е да се изработи нова водостопанската основа на Република Македонија, со што ќе се овозможи правилно искористување на водниот потенцијал.

Со донесување на Водостопанската основа како документ кој се однесува на целата територија на Република Македонија ќе се овозможи интегрирано планирање и спроведување на програмите и мерките за развој на водите, во согласност со националниот развој и усогласеност на економскиот развој и социјалниот напредок и заштитата на животната средина, како и реализација на Националната стратегија за води.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

18

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

1.4. Министерството за животна средина и просторно планирање нема изработено План за управување со речен слив на Црн Дрим, предвиден со Законот за води.

Согласно Законот за води, донесен во 2008 година предвидено е Плановите за управување со речен слив, да се донесат во рок од 6 години од влегување во сила на овој закон.

До донесувањето на плановите за управување со речен слив ќе се применува постојната Водостопанска основа на РМ, студиите и другата документација во врска со интегралниот развој на сливот на реката Вардар кои се донесени од надлежни органи, како и катастарот на природните извори, катастарот на бунарите и пумпите и елаборатот за подземните води и водостопанските основи донесени од општините и од градот Скопје.

Заради изготвување на плановите за управување со речните сливови, согласно закон потребно е да се донесат следните документи:

- првична процена на речните сливови, која треба да се направи во рок од три години;
- програмата за мониторинг на квалитетот и квантитетот на водните тела, која треба да се изработи во рок од четири години и
- целите на животната средина и програмата на мерки за постигнување на целите на животната средина, кои треба да се изработат во рок од пет години од влегувањето во сила на овој закон.

Плановите за управување со речни сливови се изработуваат во согласност со Водостопанската основа на Република Македонија.

При изработката на плановите за управување со речен слив, потребно е да се земаат предвид мислењата на Советот за управување со подрачјето на речен слив и Советите за управување со делови од подрачје на речен слив.

Ревизијата утврди дека во текот на 2015 година започнат е проект за Дримскиот басен, кој треба да се реализира во наредните 4 години, и истиот треба да резултира со донесување на План за управување со речен слив на Црн Дрим.

Со планот ќе се изврши опис на карактеристиките на речниот слив, приказ на значителните притисоци и влијанијата врз состојбата на површинските и подземните води предизвикани од човековите активности, информации и картографски прикази на регистрираните заштитни зони и ќе бидат наведени активностите и програмите за мониторинг на состојбата на водите, подетални програми и планови за управување со водите на речните сливови и подсливовите, листа на надлежни институции, остварување на обврските преземени со меѓународни договори ратификувани од Република Македонија, се со цел поголема

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

19

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

ефикасност во заштитата на речниот слив Црн Дрим и Охридското езеро како дел од овој речен слив.

1.5. Националниот совет за води се основа за разгледување на прашањата за управување со водите, како и за предлагање на различни мерки за зачувување, заштита и постојано подобрување на режимот на водите на територијата на РМ.

Националниот совет за води е составен од девет члена, вклучувајќи го и претседателот, кои ги именува Владата на РМ. Членовите се избираат од редот на истакнати научни и стручни лица од областа на управувањето на водите, од сродни области и од здружение на корисници на вода, за време од три години без право на повторен реизбор, освен членот од невладина организација на кој мандатот му е во траење од една година. Националниот совет за води донесува Деловник за својата работа.

Од извршениот увид ревизијата ја утврди следната состојба:

- Советот е формиран со Одлука на Владата на РМ донесена во декември 2009 година, со која се избрани членовите согласно Законот за води;
- Националниот совет за води одржал две седници, на кои се разгледувале деловникот за работа, избор на заменик претседател и нацрт Националната стратегија за води и
- по завршување на мандатот од 3 години на членовите на Националниот совет за води во декември 2012 година, до денот на вршењето на ревизијата, Владата на РМ не именувала нови членови на Националниот совет за води.

Погоре наведените состојби укажуваат дека постои потреба од интензивирање на работата на советот, имајќи ја во предвид неговата функција да разгледува и дава мислење за: предлог законските прописи за управување со водите и нивно спроведување, нацрт националната стратегија за води, нацрт водостопанската основа на РМ, нацрт планови за управување со речен слив, и други мерки, планови и програми.

Неговото функционирање ќе придонесе за разгледување на прашањата за управување со водите, усогласување и координирање на различните потреби и интереси, како и предлагање на различни мерки за зачувување, заштита и постојано подобрување на режимот на водите на територијата на РМ, во насока на поголема ефикасност на заштитата на Охридското езеро.

1.6. Советот за управување со подрачјето на речен слив Црн Дрим не е формиран до денот на вршење на ревизијата. Со цел изработување и следење на спроведувањето на Планот за управување со речен слив, како и заради давање на мислења и предлози околу приоритетите на управувањето со водите, Владата на РМ на предлог на министерот на МЖСПП, за секое подрачје на речен слив, треба да

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

20

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

формира Совет за управување со подрачјето на речен слив, во рок од една година од денот на отпочнување на примена на Законот за водите, заклучно со јануари 2012 година.

Во Советот, согласно закон, треба да членуваат номинирани претставници од МЖСПП, МЗШВ, МЗ, МТВ, општините и на градот Скопје, здружение на потрошувачите, водостопанства, претставници на водните заедници, вршители на услуги за водоснабдување и одведување и третман на отпадни води и други корисници на вода, индустријата, невладините организации, советот за управување со делови од подрачје на речен слив и други засегнати страни. Бројот на членовите на Советот се определува во зависност од големината на подрачјето на речниот слив, како и обемот на активностите поврзани со води кои се одвиваат на подрачјето на речниот слив.

Од страна на Владата на РМ во јули 2013 година донесена е Уредба за составот, начинот на учество, како и начинот на номинирање на претставниците во Советите за управување со подрачјата на речните сливови и Советот за управување со делови од подрачјето на речен слив, како и начинот на работа⁴.

Имајќи во предвид надлежноста во делот на изработување и следење на спроведувањето на Планот за управување со речен слив, како и заради давање на мислења и предлози околу приоритетите на управувањето со водите, формирањето на Совет за управување со подрачјето на речен слив на Црн Дрим ќе придонесе за поголема ефикасност во заштитата на Охридското езеро.

1.7. Охридското Езеро е најстаро олиготрофно езеро во Европа и најголемо природно езеро во Македонија, кое се наоѓа на надморска висина од 693 метри, со вкупна површина на езерото од 358 км².

Најголемата длабочина на езерото е 288 метри, и Охридското Езеро се одликува со богат диверзитет, претставен со уникатни флористички и фаунистички елементи и нивните заедници.

Во списокот на светско наследство, Охридското езеро е запишано во 1979 година, додека стариот дел на градот Охрид, заедно со спомениците на културата на крајбрежјето на Охридското Езеро во 1981 година, што како интегрално добро се водат под заедничкиот назив “Охридско природно и културно-историско подрачје“.

Собранието на Социјалистичка РМ во 1977 година донесе Закон за заштита на Охридското, Преспанското и Дојранското Езеро⁵ со кој Охридското Езеро е прогласено за заштитено подрачје во категоријата “Споменик на природата“, со површина од 23.000 хектари.

⁴“Службен весник на РМ“, број 106 од 29.07.2013 година;

⁵“Службен весник на РМ“ број 45 од 1977 година;

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

Во член 187 од Законот за заштита на природата⁶ предвидено е во рок од шест години од денот на отпочнувањето на примената на законот, надлежниот орган за вршење на стручни работи за заштитата на природата да изврши ревалоризација на заштитените подрачја, пред денот на отпочнувањето на примената на овој закон и да изготви нови акти за прогласување. По донесувањето на актите ќе престане да важи Законот за заштита на Охридското, Преспанското и Дојранското езеро.

Според одговорните лица во МЖСПП изработката на студија за ревалоризација на природните вредности, како услов за отпочнување на постапка за повторно прогласување на Охридско Езеро за заштитено подрачје, не е направена, бидејќи во изминатите години не биле обезбедени финансиски средства.

Со изработка на студија за ревалоризација на природните вредности, како и со донесување на Актот за прогласување на Охридското езеро за заштитено подрачје, ќе се придонесе за утврдување на мерки, активности за следење на состојбите на природата, зачувување и обновување на биолошката и пределската разновидност, обезбедување на одржливо користење на природното богатство во интерес на сегашниот и идниот развој, спречување на штетните активности на физичките и правните лица како последица на технолошкиот развој, како и обезбедување на правото на граѓаните на здрава животна средина кои ќе придонесат за поголема заштита на Охридското езеро

1.8. Во јануари 2012 година изработен е локален акционен план за животната средина за Општина Охрид, како развоен документ кој ги прикажува состојбите во повеќе области од животната средина.

Со истиот се идентификувани проблемите со кои се соочува општината и се предлагаат мерки, активности, утврдени со временска и финансиска рамка, одговорни институции за спроведување на истите и можни извори на инвестиции за надминување на проблемите, како и за подобрување на констатираните состојби во животната средина.

Ревизијата изврши анализа на дел од областите поврзани со темата предмет на ревизија заштита на Охридското езеро и ги утврди следните состојби:

- во областа за заштита на биодиверзитетот, живеалиштата и природните реткости на Охридското езеро, меѓу останатите се јавува проблем на загрозеност и уништување на одредени заедници во Студенчишко блато и езерскиот екосистем. За надминување на истиот предвидени се 4 мерки и 13 активности за нивна реализација. И покрај тоа што е предвиден краен рок за реализација на активностите до 2016 година, во изминатиот период

⁶“Службен весник на РМ “број 67/2004, 14/2006, 84/2007, 35/2010, 47/2011, 148/2011, 59/2012, 13/2013, 163/2013, 41/2014, 146/2015, 39/2016 и 63/2016 година

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

направена е само студија за состојбата на остатокот од Студенчишко блато, како и донесена е предлог Одлука за прогласување на заштитено подрачје на Студенчишко блато во категорија споменик на природата и истата е доставена до МЖСПП;

- во областа Управување со води (водоснабдување, отпадни води, регулирање на водотеци, квалитет на води/мониторинг) како позначајни проблеми со кои се соочува општината се: загадување на површинските, подземните води и извори кои се влеваат во Охридското Езеро, како и тоа дека не постои континуиран мониторинг на квалитетот на површинските и подземните води во сливот на Охридското Езеро.
За надминување на ваквите проблеми предвидени се повеќе мерки и активности за нивна реализација, со предвидени рокови, но во изминатиот период истите не се во целост реализирани.

Како причина за неспроведување на предвидените активности одговорните лица ги наведуваат недоволните финансиски средства, како и потребата од подобра координација и комуникација помеѓу надлежните институции предвидени со Локалниот акционен план за животна средина за нивно спроведување.

Општина Дебрца и општина Струга за периодот од 2012 година па наваму немаат донесено локални акциони планови за животна средина.

Со донесувањето на Локалните акциони планови за заштита на животната средина ќе се утврдат мерки, активности, проекти, со временска рамка за нивната реализација, но ревизијата укажува дека за реализација на планираните активности за заштита на животната средина согласно стратешките планови потребни се и финансиски средства.

Исто така ревизијата укажува дека и покрај фактот што се изработуваат Годишни програми за заштита на животната средина и природата од страна на општините Охрид и Струга, во самите програми не се предвидени активности поврзани со заштита на Охридското езеро.

1.9. Согласно Законот за управување со светско природно и културно наследство во Охридскиот регион Владата на РМ на предлог на министерот кој раководи со МЖСПП и министерот кој раководи со МК, а по претходно мислење на Националната комисија на УНЕСКО, треба да донесе план за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион со акционен план, најдоцна во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на законот.

Планот се донесува за период од девет години и содржи:

- податоци за вредностите, значењето, особеностите и границите;

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

23

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

- методологијата на подготовка, состојбата и критериумите на оцена на природното и културното наследство;
- податоци за историскиот развој на Охридскиот регион и начинот на неговото управување и користење;
- фактори и ризици кои ги загрозуваат вредностите на светското природно и културно наследство во Охридскиот регион;
- сопственоста, управувањето, финансирањето, урбанистичкиот развој, состојбата со животната средина итн;
- акционен план за спроведување на планот;
- правни и физички лица, јавни и приватни лица и имателите на природното и културното наследство кои се должни да го спроведуваат планот;
- и други работи кои се неопходни за изработка и спроведување на планот.

Во текот на 2016 година изработен е Нацрт план за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион од страна на Управата за заштита на културното наследство. Националната комисија за УНЕСКО при Министерството за култура доставила Информација⁷ до Генералниот секретар на Владата на РМ во која и предлага на Владата на РМ да го задолжи МК - Управа за заштита на културното наследство да ги финализира постапките за донесување на нацрт Планот и со посредство на Националната комисија за УНЕСКО да достави копија до Центарот за светско наследство на УНЕСКО, најдоцна до декември 2016 година.

Планот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион треба да обезбеди визија за иднината на природното и културното наследство на Охридскиот регион, како дел од листата на светско наследство на УНЕСКО со цел да ја зачува универзалната вредност и исклучителното значење на заштитениот регион како придобивка за идните генерации, истовремено грижејќи се за зачувување на автентичноста и интегритетот на вредностите како и поголема ефикасност во заштита на Охридското езеро.

1.10. Управата за животна средина и Управата за заштита на културното наследство немаат подготвено Извештај за состојбата на светското природно и културно наследство во Охридскиот регион, кој е предвиден со Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион, согласно кој наведените институции се должни да го изготвуваат на секои шест години. Извештајот треба да содржи:

- оцена за преземените активности утврдени во акциониот план кој е составен дел на планот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион;

⁷Информација број 34-8321/30 од 28.10.2016 година

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

- препораки за мерките кои треба да се преземат за надминување на состојбите;
- проценка дали дел или целото светско природно и културно наследство во Охридскиот регион е во опасност.

Управата за животна средина и Управата за заштита на културното наследство, нацрт - извештајот се должни да го достават на мислење на градоначалниците на општините Охрид, Струга, Дебрца и на други научни и образовни установи и стручни организации, како и да го стави на увид на јавноста. Во конечниот текст на извештајот потребно е соодветно да ги вградат добиените мислења од спроведениот јавен увид и понатаму да го достават до министерот кој раководи со МЖСПП и до министерот кој раководи со МК, Комисијата за управување со природното и културното наследство во Охридскиот регион, Националната комисија и Националниот комитет за УНЕСКО на Република Македонија.

По усвојувањето на извештајот од страна на Националната комисија за УНЕСКО на РМ и Националниот комитет за УНЕСКО на РМ, како и Комисијата за управување со природното и културното наследство во Охридскиот регион, министерот кој раководи со МЖСПП во соработка со министерот кој раководи со МК се должни извештајот да го достават на усвојување до Владата на РМ.

Во случај кога во извештајот е утврдено дека светското природно и културно наследство во Охридскиот регион е во директна опасност, министерот кој раководи со МЖСПП и/или министерот кој раководи со МК се должни веднаш да ја известат Националната комисија за УНЕСКО на РМ.

Со цел постигнување ефикасност во заштитата на Охридското езеро, надлежните институции треба да го отпочнат процесот на изработка на Извештајот за состојбата на светското природно и културно наследство во Охридскиот регион, да ја утврдат фактичката состојба во Охридскиот регион да дадат препораки за надминување на истата, и да преземат мерки за негово зачувување.

1.11. Со законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион предвидено е да се формира **Комисија за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион** како координативно и советодавно тело.

На предлог на министерот кој раководи со МЖСПП, министерот кој раководи со МК, градоначалниците на општините Охрид, Струга и Дебрца можат како стручни лица кои ќе учествуваат во работата на Комисијата, без право на глас, да бидат предложени и претставници од други научни, образовни и стручни установи кои дејствуваат во областа на заштита на природното и културното наследство во Охридскиот регион.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

25

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

Комисијата не е формирана и покрај тоа што е изминат периодот од шест години од донесувањето на Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион.

Комисијата има надлежност да разгледува и дава мислење за: нацрт – извештајот за состојбата на светското природно и културно наследство, спроведување на законите и други прописи, планот за управување со светското природно и културно наследство, просторните и урбанистичките планови и предлага мерки за подобрување на состојбата со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион.

Имајќи ја во предвид функцијата на Комисијата како управувачка структура за контрола на развојните притисоци и интервенции на светското природно и културно наследство во Охридскиот регион, со нејзиното формирање ќе се овозможи поголема контрола во заштитата на светското природно и културно наследство во Охридскиот регион, како и поголема ефикасност во заштитата на Охридското езеро.

1.12. Во јули 2016 година одржана е 40-тата сесија на Комитетот за светско наследство на УНЕСКО, во Истанбул, Турција на која се дадени позитивни мислења и одредени забелешки⁸ за состојбата со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион и истите се доставени преку Информациска до Генералниот секретаријат на Владата на РМ. Како позитивни мерки преземени од страна на надлежните институции во РМ се наведени следните:

- ревидирање на проектот за универзитетот Св. Климент на Плаошник;
- напредок во финализирање на планот за управување со светското природно и културно наследство;
- одлука за откажување на крајбрежното уредување во Љубаниште од страна на инвеститорот;
- соработката на Република Македонија и Република Албанија, која со поддршка од Центарот за светско наследство и советодавните тела, ќе овозможи вклучување на албанскиот дел од Охридското езеро во УНЕСКО, со цел зајакнување на вредностите и интегритетот на доброто.

Комитетот препорачува да се финализираат активностите околу усвојување на Планот за управување со светското природно и културно наследство и да се формира Комисија за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион како координативно и советодавно тело.

Забелешките и препораките на Комитетот се однесуваат на проектите кои се предложени за реализација во рамките на границите за културното и природното

⁸Информација број 34-8321/5 од 24.08.2016 година.

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

добро, и тоа: изградбата на ски центар на националниот парк Галичица, пан – Европскиот железнички коридор 8 и изградбата на автопатот Требеништа – Струга на потегот во должина од 8 километри.

Комитетот препорачува да се изготви сеопфатен Акциски план за крајбрежната област, како и Стратешка оценка на животната средина и Оценка на влијанието на наследството за сите горенаведени инфраструктурни проекти, да се разгледаат можните алтернативни рути и локации за овие проекти, со цел да се обезбеди намалување на негативното влијание врз исклучителната универзална вредност на природното и културно наследство на Охридскиот регион.

Согласно Одлука на Владата на РМ, Министерство за култура формирало Работна група со претставници од надлежните институции во Република Македонија, кои по одржаните состаноци изработиле предлог Акциски план за постапување по Одлуката која се однесува на состојбите со природното и културното наследство на Охридскиот регион донесена на 40-та сесија на Комитетот за светското наследство на УНЕСКО во Истанбул Турција 2016 година.

Во акцискиот план се наведени мерките, надлежните институции и рокот на спроведување, а како краен рок е утврден февруари 2017 година, и истиот е доставен на одобрување до Владата на РМ.

Со сериозен пристап и навремена реализација на наведените препораки од Комитетот за светско наследство на УНЕСКО, од страна на Република Македонија ќе се избегне опасноста за впишување на Охридскиот регион во Листата на светско наследство на УНЕСКО во опасност.

1.13. Европската унија промовира силна акција за климатските промени, одржливиот развој и заштитата на животната средина, каде се содржани и одредбите за водата како дел од Правото на ЕУ. Во **Извештајот за напредокот на Република Македонија од Европската Комисија за 2014 и 2015 година** во Поглавје 27 наведени се одредени состојби во областа на животната средина и водата, при што истакнато е дека во следните години РМ треба да се фокусира на финализирање на стратешкото планирање како и спроведување на националното законодавство и зголемување на инвестициите во областа на отпадните води, зголемување на мерките и активностите за пречистувањето на урбаните отпадни води, зголемување на административни капацитети за спроведување на мерките кои се потребни според директивите поврзани со водата, осовременување на системот за следење на животната средина и информирање, како и зајакнување на координацијата помеѓу надлежните органи.

Во областа на животната средина и климатските промени, земјата има делумно ниво на подготвеност, иако има одреден напредок во усогласување на политиките и законодавството со правото на ЕУ и потребни се дополнителни напори за заштита на квалитетот на водата.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

27

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

1.14. Управувањето со меѓународните речни сливови и меѓудржавните води се врши во согласност со Законот за водите и меѓународните договори ратификувани од Република Македонија.

МЖСПП презема активности за координирање на плановите за управување со подрачје на меѓународен речен слив и програмите на мерки, со надлежните органи на соседните земји кои припаѓаат на подрачјето на меѓународниот речен слив, заради **изготвување на единствен план за управување со меѓународниот речен слив.**

Република Македонија и Република Албанија немаат донесено единствен план за управување со меѓународниот речен слив на Охридското езеро. Одговорните лица во МЖСПП посочија дека единствениот план за управување со меѓународен речен слив за Охридското езеро ќе биде донесен со имплементација на проектот за Дримскиот Басен во наредниот период.

Донесувањето на единствениот план за управување со меѓународен речен слив е од особено значење и ќе придонесе за поголема ефикасност во заштита на Охридското езеро, имајќи во предвид дека од вкупните 358 км² кој што ги опфаќа Охридското езеро на територијата на Република Македонија припаѓа површина 239 км², или 2/3 додека на територијата на Република Албанија припаѓа површина од 119 км² или 1/3.

1.15. Собранието во 2005 година го донел Законот за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Советот на Министри на Република Албанија за заштита и одржлив развој на Охридското езеро и неговиот слив. Охридското езеро како место од особена еколошка, економска, научна, естетска и културна вредност од локално, регионално и глобално значење има потреба од заеднички пристап кон заштитата на квалитетот на водата и кон заштита на интегритетот на копнените и водните екосистеми.

Заради продлабочување на соработката за заштита на Охридското езеро, со меѓународниот договор се прават напори да се обезбеди пристап на управување со кој ќе се овозможи интегрирана заштита и одржлив развој на сливот како основна поставена цел.

За постигнување на интегрирана заштита и одржлив развој на сливот, секоја од страните преку усогласување на регулативата, стандардите и мониторингот се обврзува да преземе мерки за:

- спречување, контрола и намалување на загадувањето на водите во сливот на Охридското езеро;
- заштита на почвата од ерозија, осиромашување, инфекции и загадување;
- заштита на биолошката разновидност, особено преку заштита на ендемичните, ретките или загрозените видови на флората и фауната;
- спречување на интродукцијата и одгледувањето на неавтохтони животински и растителни видови;

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

28

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

- обезбедување одржливо користење на природните ресурси во сливот;
- избегнување на секаква деградација на културните вредности или на природните предели и
- спречување и контрола на економските активности кои предизвикуваат или можат да предизвикаат негативни влијанија во сливот на Охридското Езеро.

За да се обезбеди извршување на обврските предвидени со Договорот, страните формираат Комитет за управување со сливот на Охридското Езеро, кој е надлежен за предлагање мерки и активности за имплементација на Договорот и мониторинг на тековните активности. Комитетот е составен од министри и градоначалници, кои се состануваат на шест месеци, а годишно треба да изработат извештај за состојбата на животната средина во областа на сливот.

Комитетот за извршување на обврските ќе биде помогнат од секретаријат кој како техничко тело дејствува во името на комитетот подготвува состаноци, води документација, собира податоци, подготвува студии, анализи и ја следи имплементацијата на одлуките на Комитетот.

Во периодот 2014 – 2016 година, Комитетот за управување со речниот слив не се состанал и покрај иницијативите од страна на лицето назначено како член на билатералниот секретаријат за Охридското езеро, кој истовремено е и раководител на одделението за управување со сливното подрачје на реката Црн Дрим.

Како причина за ваквата состојба билатералниот комитет го наведува недостигот на финансиски средства како и заради процеси на политички промени на двете страни.

Од страна на комитетот не се изработени еколошки стандарди и критериуми за сливот, нема податоци дали е компетирана законската регулатива за сливот, не се изготвени посебни стратегии, програми и акциони планови за Охридското езеро, нема изготвено програма за ефикасен мониторинг системи за контрола на состојбата на животна средина, нема доказ дека се врши собирање и објавување на информации за Охридското езеро, како и не се води регистар на евиденција за донесени одлуки, како надлежности утврдени со договорот.

Исто така и секретаријатот кој како техничко тело дејствува во името на комитетот нема изготвено извештаи и документација, нема собрано податоци, нема изготвено студии и анализи за Охридското езеро.

Страните на билатералниот договор не изработиле извештаи, не се издадени податоци за мерките за спречување, контрола и намалување на загадувањето во езерото, заштитата на биолошката разновидност, и одржливото користење на природните ресурси, избегнување на деградација на културните или природните вредности, контрола на економските активности кои можат да предизвикуваат негативни влијанија, кои се наведени како неопходни мерки за постигнување на интегрирана заштита и одржлив развој на сливот како основна цел на договорот.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

29

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

Поради тоа што договорот е склучен пред 12 години и истиот е нефункционален, треба да се преиспитаат обврските кои произлегуваат од него, да се утврдат одредби со чија реализација ќе се придонесе за поголема прекуграничната соработка за заштита на Охридското езеро и нема да претставуваат пречка за заедничка интегрирана заштита и одржлив развој на сливот.

1.16. МЖСПП на РМ нема направено целосна и детална **анализа за спроведување на Законот за води, за степенот на имплементација** на законските одредби за водите во РМ, неопходни за добивање на показатели кои ќе бидат основ за утврдување на приоритети во понатамошното креирање на политики, предвидување и преземање на мерки и активности од областа.

Имајќи во предвид дека Законот за водите е донесен во 2008 година, надлежните институции (МЖСПП, МТВ, МК, МЗШВ, МТВ, МЗ итн), сеуште ги немаат исполнето дел од предвидените обврски (донесување на правилници, упатства, методологии, планови, програми, подзаконски акти за управувањето и заштита на водите), со што е оневозможено исполнување на обврските на субјектите кои се задолжени за негова реализација.

Во постапката на донесување на подзаконските акти, од исклучително значење е добрата комуникација, соработка и координација на надлежните институции, со цел поголема ефикасност во нивното донесување, како и нивна понатамошна реализација со цел координирано управување и заштита на водите во РМ, како и заштита на Охридското езеро.

2. Надлежност, финансирање, мониторинг, надзор и контрола на Охридското езеро;

Во рамките на оваа област ревизијата имаше за цел да даде одговор на ревизорските прашања поврзани со надлежноста, финансирањето, мониторингот и надзорот за заштита на Охридското езеро, за да се утврдат проблемите со кој се соочуваат надлежните институции во Република Македонија во заштитата на Охридското езеро, при што ги утврдивме следните состојби:

2.1. Финансиски средства за управувањето и развој на водите согласно член 206 од Законот за води се обезбедуваат од:

- надоместок за користење вода;
- надоместок за испуштање на води;
- надоместок за вадење песок, чакал и камен;
- закупнина од земјиштето во сопственост на државата дадено под закуп, а коешто во катастарот за недвижности е заведено „под води“;
- Буџетот на Република Македонија;
- буџетите на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје и

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

30

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

- други финансиски извори во согласност со закон.

Од извршениот увид во документацијата поврзана со Програмите за управување со водите за периодот 2012 – 2016 година ревизијата ја утврди следната состојба:

- финансиските средства за управување и развој на водите утврдени со овие програми во периодот 2012 – 2014 година бележат тренд на намалување;
- во МЖСПП до септември 2014 година не се преземени активности за реализација на програмата за управување за води, поради што со ребалансот на Буџетот во септември 2014 година, средствата се укинати;
- во донесените Програми за управување со водите за 2012 и 2013 година не се предвидени средства од Буџетот на РМ и буџетите на општините Охрид, Струга и Дебрца;
- не се донесени Програмите за управување со водите за 2015 и 2016 година. Според укажувањата на вработените во МЖСПП, предлог програмите за управување со води не се подготвени, поради тоа што и покрај доставените барања од нивна страна, од МФ не се добиени податоци за уплатените финансиски средства по основ на надоместоците, иако ваквите податоци се основа за подготовка на Програмите за управување со водите. Ваквата состојба не е во согласност со член 207 и 218 од Законот за води, во кои е предвидено дека средствата од надоместоците се користат врз основа на Програма за управување со водите, која на предлог на министерот кој раководи со МЖСПП, утврдена во согласност со министрите кој раководат со МЗ, МЗШВ и со МТВ, ја донесува Владата на РМ;
- на ревизијата не и беа доставени извештаи за реализација на средствата од надоместоците утврдени во Програмите за управување со води за 2012 и 2013 година, кои министерот кој раководи со МЖСПП, е должен да ги доставува до Владата на РМ, согласно член 218 од Законот за води;

Недонесување и нереализирање на Програми за управување со води оневозможува функционално користење на средствата остварени од наплатените надоместоци во делот на: одржување и заштита на природните езера, подготовка и спроведување на програмата за мерки за заштита на водите од загадување, преземање на мерки за извршување на определени работи за заштита од загадување, мониторинг и утврдување на состојбата со квалитетот и квантитетот на водите, воспоставување и одржување на заштитни зони и изградба на објекти за заштита на водите од загадување, што влијае врз ефикасноста на заштитата на Охридското езеро.

2.2.Ревизијата изврши анализа на институционалната поставеност на МЈП Проаква Струга во чиј состав е РЕ – Колектор, надлежна за одведување и пречистување на отпадни и атмосферски води на општините Охрид и Струга и заштита на Охридското езеро и ја утврди следната состојба:

- до 1998 година, постоеле три јавни претпријатија;

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

31

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

- од 1998 година со спогодба е формирано МЈП Проаква – Струга;
- во 2007 и 2010 година донесени се заклучоци со кои е утврдено дека со наплатата на сметките и фактурите за дадени услуги за потрошена вода и канализација, ќе се наплаќаат и услугите за транспорт и пречистување на отпадните води (колектор) на територија на општина Охрид и Струга, со кои ќе располага РЕ Колектор Струга.

Од извршениот увид во документацијата на МЈП Проаква – Струга, ревизијата ја утврди следната состојба:

- претпријатието работи со загуба од 2010 година;
- РЕ Водовод - Охрид и РЕ Водовод и Канализација - Струга преку сметката за услуги за водовод и канализација вршат наплата и за одведување и пречистување на отпадните води, а истите не ги префрлаат на сметката на РЕ Колектор и покрај фактот што истото е предвидено како нивна обврска. РЕ Водовод - Охрид ги исплаќа платите на вработените во РЕ Колектор а останатите наплатени средства се евидентирани како обврска спрема РЕ Колектор. РЕ Водовод и канализација – Струга ги исплаќа средства кои се однесуваат за ангажирање на лица со договор за дело, сервис на возила, репрезентација, поштенски услуги, телефони, патни трошоци, гориво, а многу мал дел се исплаќаат за одржување на колекторскиот систем;
- МЈП Проаква – Струга има неплатени обврски по основ на потрошена електрична енергија, (само за РЕ Колектор заклучно со август 2016 година изнесуваат 142.355 илјади денари) поради што од страна на ЕВН Македонија се врши повремено исклучување на електричната енергија и водоводниот систем на МЈП Проаква – Струга не е во функција. Доколку се случи исклучување на електричната енергија за колекторскиот систем, истиот ќе престане со работа, а отпадните води ќе завршат во Охридското езеро;
- во РЕ Колектор се вработени 60 лица од кои најголемиот дел физички се сместени во Струга и покрај фактот што најголем дел од колекторскиот систем се наоѓа на територијата на општина Охрид, поради што голем дел од поправките на колекторскиот систем се вршат од страна на РЕ Водовод – Охрид.

Ваквата институционална поставеност овозможува наплатените средства по основ на одведување и пречистување на отпадните води да се користат за други намени поврзани со целокупната дејност на МЈП Проаква – Струга, а не само за дејноста на РЕ Колектор, што влијае врз ефикасност во функционирањето на РЕ Колектор, а тоа директно влијае врз ефикасната заштита на Охридското езеро.

Во 2015 година од страна на Управниот одбор на МЈП Проаква – Струга донесена е Одлука за отпочнување постапка за статусна промена со издвојување и основање на

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

три Јавни претпријатија⁹. Носењето на Одлуката е со цел намалување на трошоците на работењето, поголема искористеност на работната сила и поголема организациона ефикасност, трајно, уредно и квалитетно задоволување на потребите на корисниците на услугите, вршење на дејностите од јавен интерес и поголема можност за инвестиционо вложување.

Во 2016 година донесени се Одлуки за давање согласност на Одлуката за усвојување на планот за поделба на МЈП Проаква - Струга со издвојување и со основање на нови друштва, од страна на советите на општина Охрид и општина Струга.

Целта на ваквата статусна промена е обезбедување на поголема ефикасност во работата на “МЈП за одведување и пречистување на отпадни води преку системи со пречистителна станица“ со што се предвидува можност за поголеми инвестициони вложувања и поголема ефикасност во заштитата на Охридското езеро.

2.3.Ревизијата направи анализа на кадровската екипираност на МЖСПП Управа за животна средина - сектор за води и ја утврди следната состојба:

- предвидени работни места согласно правилникот за систематизација и организација се 71, а реално пополнети се 38 или 54%;
- во одделението за управување со сливното подрачје на реката Црн Дрим во кое сливно подрачје спаѓа Охридското езеро, предвидени работни места се 9 од кои пополнети се 3 или 33%, додека раководителот на одделението за управување со сливното подрачје на Црн Дрим од 2017 година во наредниот период ќе биде вклучен во меѓународен проект за заштита на Дримскиот Басен.

Одделението времено е сместено во спортскиот центар во Охрид, во кој нема услови за тековното функционирање и извршување на редовните обврски на вработените, за што е известно МЖСПП со доставени дописи од страна на раководителот на одделението, но сеуште не се преземени мерки за решавање на овие проблеми.

Обемот на работните задачи кои се предвидени со Законот за водите, како и подзаконски акти кои треба да се изготват од страна на Управата за животна средина, укажува на потребата од зајакнување на капацитетите на секторот за води и одделението за управување со сливното подрачје на Црн Дрим со цел поголема ефикасност во извршување на работните задачи поврзани со управувањето и заштитата на водите во РМ како и со заштитата на Охридското езеро.

⁹ЈП за водоснабдување Водовод - Охрид на општина Охрид, ЈП за водоснабдување и одведување на отпадни води Водовод и канализација - Струга за општината Струга и МЈП за одведување и пречистување на отпадни води преку системи со пречистителна станица (колекторски систем за заштита на Охридското Езеро) Проаква со седиште во Струга.

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

2.4. Не е воспоставена државна хидролошка мрежа за мониторинг и не се донесени Програми за мониторинг на водите, од страна на Владата на РМ и од страна на советот на општините Охрид, Струга и Дебрца, на чија територија се наоѓа Охридското езеро.

Во Законот за водите предвидено е дека за вршење на мониторинг на површинските и подземните водни тела потребно е да се воспостави **државна хидролошка мрежа за мониторинг**. Државната хидролошка мрежа треба да е дел од државните мрежи за мониторинг на медиумите и областите на животната средина утврдени со Законот за животната средина. За водните тела кои не се опфатени со мерните места од државната мрежа, општините, општините во градот Скопје и градот Скопје можат да воспоставуваат локални мрежи на мерни места за мониторинг на водните тела.

Министерот кој раководи со МЖСПП, треба да ги пропише критериумите за избор на мерните места за државната и локалната мрежа за мониторинг на водните тела. Владата на РМ на предлог на министерот кој раководи со МЖСПП, треба да ги пропише условите, начинот и постапката за воспоставување и работење на сите мрежи за мониторинг на состојбата на водните тела.

За вршење на мониторингот на мерни места од државната хидролошка мрежа, Владата на РМ на предлог на министерот кој раководи со МЖСПП донесува програма за мониторинг на водите, додека за мониторинг на мерните места од локалната мрежа, програмата за мониторинг на водите ја донесува советот на општините и Советот на градот Скопје. Програмите се составен дел на плановите за управување со речен слив.

Имајќи во предвид дека УХМР согласно Законот за хидрометеоролошка дејност е надлежна да ја води и воспоставува хидрометеоролошката мрежа, се наметнува прашањето од потребата за воспоставување и на посебна државна хидролошка мрежа за мониторинг, како што е предвидено со Законот за водите, за кои надлежно е МЖСПП.

Дефинирањето и утврдувањето на надлежностите на наведените институции, ќе придонесе за редовно вршење на мониторингот од страна на надлежните институции, а со тоа и навремено преземање на мерки за заштита на водите.

2.5. **Јавна научна установа Хидробиолошки завод Охрид** врши научна експертиза во спроведувањето на мониторинг на природните и вештачките, проточните и стоечките водни тела. Мониторинг активностите се вршат на целата територија на РМ, но имајќи го во предвид историското, научното, културно - економското и социјалното значење на Охридско, Преспанско и Дојранско езеро, овие езера имаат посебно значење во мониторингот.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

34

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

Структурната поставеност на институцијата е конципирана на начин кој овозможува спроведување на високо научна дејност и квалитетен мониторинг на сите аспекти и проблеми со кои водните тела се соочуваат, оставајќи притоа доволно простор за фундаментални истражувања од пошироката област на хидробиологијата.

Од 2009 година, започнат е проект за Развивање на алатки за мониторинг на Охридско езеро во согласност со Европската директива за води.

Реализацијата на овој проект овозможи проширување на експертизата на Хидробиолошки завод во областа на спроведување на мониторинг, надвор од националната рамка, односно, пошироко на Балканот (Црна Гора, Србија, Албанија). Исто така, Хидробиолошкиот завод е вклучен во проектот за заштита и одржливо користење на биодиверзитетот на Охридско, Преспанско и Скадарско езеро кој е финансиран од ГИЗ, Германија. Главни достигнувања од спроведувањето на проектите е следното:

- хармонизација на методите за физичко - хемиски и биолошки мониторинг на транснационално ниво (заедно со партнерите од Албанија, Србија и Црна Гора) според барањата на Европската директива за води. Направена е иницијална карактеризација и одреден е еколошкиот статус на водните тела на Балканот, со посебен акцент на Охридско и Преспанско езеро;
- направени се колоритни мапи кои го одразуваат еколошкиот статус во Охридското езеро, а во тек е изработката на истите и за Преспанско езеро. Креирана е база на податоци за квалитетот на водните тела на Балканскиот полуостров која е основа на вмрежувањето помеѓу балканските партнери.

Со цел понатамошно успешно имплементирање на Европската директива на води на територијата на РМ, како неопходен чекор во интегрирањето на РМ во Европската унија, а врз основа на искуство во областа на спроведување на мониторинг на површинските води, одговорните лица во ЈНУ Хидробиолошки завод – Охрид сметаат дека е потребно:

- целосна комплементарност и практично спроведување на Европската легислатива за води во РМ;
- креирање на национална стратегија за мониторинг на водите во РМ (површински, подземни, атмосферски);
- формирање на тело за практично спроведување на мониторингот согласно препораките на Европската директива за води и
- вклучување на ЈНУ Хидробиолошки завод Охрид како релевантна институција за мониторинг на површинските води во насока на креирањето на легислативата, изработката на стратегијата и практичната реализација на мониторинг активностите.

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

Врз основа на искуството стекнато во реализација на мониторинг програмите на гореспоменатите проекти, базирани на препораките на Европската директива за води, како и искуството на ЈНУ Хидробиолошки завод и нејзината опременост од нејзиното основање до денес, потребна е поголема инволвираност во заштитата на Охридското езеро, и во мониторингот на водите во Република Македонија.

2.6. Министерот кој раководи со МЗ во согласност со министерот кој раководи со МЖСПП и министерот кој раководи со МТВ ги утврдуваат водните тела за капење и нивните зони за капење и ги доставуваат до Владата на РМ, заради определување на заштитните зони за водни тела означени како води за рекреација, вклучувајќи ги и водите за капење.

Градоначалникот на општините и градот Скопје е должен да ги означи зоните за капење, во кои мора како минимум да ги вклучи зоните за капење како области во кои се наоѓа водата за капење и да преземе мерки за заштита на зоните за капење од загадување и заштита од дејства и активности кои можат негативно да влијаат врз квалитетот на водата за капење.

Министерот кој раководи со МЗ во согласност со министерот кој раководи со МЖСПП, еднаш годишно на крај на сезоната за капење, ја ажурира листата на зоните за капење, треба да го пропише начинот на означување и начинот на користење на зоните за капење.

Мониторингот на водите во зоните за капење, треба да го вршат градоначалникот на општините и градоначалникот на градот Скопје на чие подрачје се наоѓа зоната за капење. Во случај кога зоната за капење се наоѓа на подрачје на две или повеќе општини мониторингот на состојбата на водите го вршат градоначалниците во меѓусебна соработка и координација, сразмерно на големината на зоната за капење која влегува во подрачјето на секоја општина.

Ревизијата констатира дека не се врши мониторинг на водите од страна на Општините Охрид, Струга и Дебрца поради тоа што од страна на надлежните институции не се утврдени водните тела за капење и нивни зони за капење, не е утврдена листата на зоните за капење и не е донесен акт за начинот на означување и начинот на користење на зоните за капење

2.7. Ревизијата изврши увид во начинот на вршење на надзор и инспекциски надзор над заштита на Охридското езеро од страна на надлежните институции (МЖСПП, МК, Општините Охрид, Струга и Дебрца) за периодот 2014 – 2016 година и ја утврди следната состојба:

- МЖСПП нема извршено надзор над работата на органите во општините Охрид, Струга и Дебрца за начинот на спроведување на Законот за води и прописите донесени врз основа на истиот од аспект: дали општините

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

36

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

- прибавиле дозволи за испуштање во водите, дали донеле програми за одведување, собирање и пречистување на урбаните отпадни води, програми за заштита од штетно дејство на водите, програми за мониторинг на водите, дали се уредени крајбрежните појаси, оценува дали во урбанистичките планови на општините картографски се прикажани заштитните зони итн;
- УЗКН и УЖС немаат извршено надзор над работата на органите на општините Охрид, Струга и Дебрца во делот дали урбанистичките планови се доставуваат на мислење до комисијата за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион и до УЖС и УЗКН, дали општините преземаат мерки за поттикнување на спроведување на научно истражувачки активности за заштита на светското и културно наследство во Охридскиот регион, дали се користи светското природно и културно наследство во Охридскиот регион на начин и услови утврдени со Законот за светско природно и културно наследство во Охридскиот регион;
 - согласно Законот за водите овластените инспектори за животна средина на општините меѓу другото имаат надлежност за: контрола на испуштањето на отпадните води, на заштитата на зоните за капење од загадување, на канализационите системи, одводните системи и септичките јами, на собирањето, спроведувањето, пречистувањето и испуштањето на отпадните води итн.

Од извршениот увид во документацијата на општините Охрид, Струга и Дебрца ревизијата утврди дека во општина Охрид има вработено двајца овластени инспектори за животна средина, во општина Струга има вработено еден овластен инспектор за животна средина, додека во општина Дебрца работното место овластен инспектор за животна средина не е пополнето.

Ревизијата констатира дека не се извршени контроли од овластените инспектори за животна средина од општините Охрид и Струга, и покрај тоа што со Годишната програма за работа на одделението за инспекциски надзор во општина Охрид предвидено е вршење на инспекциски надзор во делот на заштита на Охридското езеро.

Отсуството на надзор и инспекциски надзор од страна на надлежните институции ја доведува во прашање имплементацијата на Законот за водите и Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион и влијае врз ефикасноста на заштитата на Охридското езеро.

2.8. Инспекциски надзор над примената на Законот за води и прописите донесени врз основа на истиот го врши **Државниот инспекторат за животна средина** преку водостопански инспектори и државни инспектори за животна средина.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

37

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

Согласно Законот за водите водостопанските инспектори и државните инспектори за животна средина меѓу другото имаат право да вршат и контрола: дали е заштитено крајбрежното земјиште, дали правните лица кои управуваат со водостопанствата изготвиле програма за заштита од штетно дејство на водите, дали се испуштаат отпадните води согласно добиената дозвола, контрола на квалитетот на испуштените отпадни води, контрола над спроведување на мониторингот на водите итн.

Од извршениот увид во документацијата на ДИЖС ја утврдивме следната состојба:

- во секторот за водостопанска инспекција надзорот се врши преку водостопански инспектори во кој има само еден вработен – главен инспектор за заштита на води за целата територија на РМ;
- во секторот за инспекциски надзор во животна средина и природата во подрачното одделение југозападен и пелагониски регион со седиште во Битола работното место државен инспектор за заштита на природата во Охрид е во мирување.

Во периодот 2014 – 2016 година во делот на Охридското езеро извршени се надзори од страна на ДИЖС - водостопански инспектор и тоа:

- надзор на општина Охрид во 2014 година во делот на заштита на водите - констатирано е дека општината нема обезбедено дозвола за зафаќање и испуштање на вода и нема определено заштитни зони за општината и сите населби кои се во состав на општината. Општината е задолжена да достави документација за барање за водостопанска согласност за сите урбанистички планови кои се во крајбрежниот појас на водотеци и акумулации.
- надзор на МЈП Проаква – Струга во 2015 година - утврдено е дека МЈП нема обезбедено дозвола за зафаќање и испуштање на вода, задолжено е да ги плати надоместоците за користење на водата во Буџетот на РМ, да ја стави во целосна употреба пречистителната станица за отпадни води и редовно да известува со извештаи од мерењата на пречистената отпадна вода. Согласно резултатите од мерењата на површинските води на Охридското езеро да постави табли на плажите за секојдневно известување на капачите за квалитетот на водата во езерото. За овие недостатоци извршен е повторен надзор со кој е утврдено дека МЈП Проаква нема постапено по препораките на ДИЖС. Во март 2016 година донесено е решение за прекршочна одговорност на правното лице и одговорното лице на МЈП Проаква – Струга за што е определена и глоба.
- во 2015 година извршен е надзор заедно со претставници на општина Охрид за населба Лагадин и констатирано е дека општината нема донесено нов детален урбанистички план согласно измените на законската регулатива за

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

38

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

ова населено место. Потребно е да се донесе новиот урбанистички план а потоа да се гради фекална и атмосферска канализација.

- во октомври 2016 година извршен е надзор по добиена претставка за диво изградени објекти во населбата Лагадин, за што е констатирано дека општината Охрид нема издадено одобрение во заштитен појас во рамките на општ акт за с. Лагадин. Исто така инспекцискиот надзор извршил увид на лице место во крајбрежната зона и утврдил дека нема активности во моментот на увидот. ДИЖС укажува дека доколку се преземат активности за почеток на градба да се обратат до општина Охрид која треба да преземе соодветни мерки утврдени со закон.

Ваквата состојба во која ДИЖС функционира само со еден вработен водостопански инспектор за целата територија на Република Македонија, како и имајќи во предвид дека нема државен инспектор за заштита на природата за Охрид, ограничено е вршењето на надзорот од страна на ДИЖС што влијае врз ефикасност во заштитата на Охридското езеро.

3. Отпадни води, потенцијални загадувачи и квалитет на водата во Охридското езеро

Во рамките на оваа областа ревизијата имаше за цел да даде одговор на ревизорските прашања поврзани со отпадните води, потенцијалните загадувачи кои го загадуваат Охридското езеро, како и да добие информации за квалитетот на водата во Охридското езеро, при што ги утврдивме следните состојби:

3.1. Со Законот за водите предвидено е правните и физичките лица, вклучувајќи ги и органите на државната управа, општините, општините во градот Скопје и градот Скопје да испуштаат отпадни води или да фрлаат материи и супстанции во реципиентите, само по претходно прибавена дозвола за испуштање во водите под услови и на начин утврдени со Законот за водите.

Заради спроведување на плановите за управување со речниот слив, дозволата за испуштање се издава во согласност со Планот за управување со речниот слив, кој што не е донесен за речниот слив на Црн Дрим во кој се наоѓа и Охридското езеро

Дозволата за испуштање на водите се добива по претходно доставено барање за испуштање на водите.

МЈП Проаква – Струга, општините Охрид и Струга немаат доставено барање за испуштање на водите до МЖСПП, односно немаат прибавено дозвола за испуштање на водите.

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

Во септември 2014 година општина Дебрца доставила барање¹⁰ до МЖСПП за добивање на дозвола за испуштање на вода за изградба на пречистителна станица за фекална канализација во две населени места во општината. Во мај 2015 година МЖСПП издало дозвола на општина Дебрца за употреба на систем за пречистување на отпадните води.

Ваквата состојба придонесува испуштањето на отпадните води да се врши без обезбедена дозвола за испуштање на отпадните води во рецеipientот, што понатаму влијае врз ефикасноста на заштитата на Охридското езеро.

3.2. Со Законот за водите предвидено е Владата на РМ, градоначалникот на општините, градоначалникот на општините во градот Скопје и градоначалникот на градот Скопје, да обезбедат постоење на систем за собирање на отпадните води, соодветно пречистување на сите отпадни води кои се испуштаат од системи за собирање на отпадни води, соодветно пречистување на отпадните водите кои се испуштаат во зоните чувствителни на испуштање на урбани отпадни води итн.

Кога постоењето на систем за собирање и одведување на отпадни води не е оправдано заради големи трошоци или затоа што системот нема да придонесе кон подобрување на животната средина, се користат индивидуални системи или други соодветни системи со кои се постигнува истото ниво на заштита на животната средина.

Владата на РМ нема донесено **Програма за одведување, собирање и пречистување на урбаните отпадни води**, која ја донесува на предлог на министерот кој раководи со МЖСПП и МТВ, додека предлогот на програмата се изработува врз основа на предлог на програми на советот на општините и на Советот на градот Скопје, кој исто така не се изработени од страна на општините Охрид, Струга и Дебрца.

Со донесувањето на Програмата ќе се утврдат мерки и активности со чија реализација ќе се придонесе за контролирано испуштање и пречистување на урбаните отпадни води, што директно ќе влијае врз заштитата на Охридското езеро.

3.3.Ревизијата утврди одредени слабости во начинот на воспоставување и одржување на **Катастарот на загадувачи на водите**.

Во рамките на Македонскиот информативен систем за животна средина, при МЖСПП, воспоставен е и се води Катастар за загадувачи на водите, во форма на excel табела, но не е извршено негово ажурирање, од 2009 година па се до денес. Како причина за ваквата состојба одговорните лица го наведуваат отсуството на софтверско решение за водење на катастарот на загадувачи на водите, и сметаат дека со реализација на ИПА проект во текот на 2017 година, ќе се овозможи

¹⁰Барање за издавање на дозвола за испуштање на вода број 09-02-245/1 од 22.09.2014 година

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

комплетно имплементирање на Национален информативен систем за животна средина.

Од страна на одговорните лица во МЖСПП не се донесени подзаконските акти со кои поблиску се пропишуваат формата, содржината и начинот на воспоставување и водење на Катастарот, како и начинот и постапката за упис на податоците за загаденоста на отпадните индустриски води, атмосферските и урбаните води, водите од депониите нивното штетно влијание врз квалитетот на водите во рецепиентот и утврдување на други извори на загадување на водите во сливното подрачје.

Ваквиот начин на воспоставување и водење на Катастарот на загадувачи на водите не овозможува квалитетна и целосна база на податоци која би била основ на изготвување стратегии, планови и програми за намалување на загаденоста на водите, како и донесување на значајни мерки и одлуки за заштита, зачувување и постојано подобрување на расположливите водни ресурси и прогресивно намалување на штетните испуштања и постепено елиминирање на емисиите на опасни материи и супстанции во водите на Охридското езеро.

Колекторски систем за пречистување на отпадните води

3.4. Со цел осознавање на состојбата во која што се наоѓа **колекторскиот систем** кој ги собира, одведува и пречистува отпадните води во општините Охрид и Струга, ревизијата изврши физички увид и ја утврди следната состојба:

- колекторскиот систем е составен од 13 пумпни станици од кои 9 се на територијата на општина Охрид, а 4 се на територијата на општина Струга и една пречистителна станица во Враништа – Струга;
- во секоја пумпна станица се врши собирање на отпадните води од населените места во општините Охрид и Струга, нивно првично третирање и преку цевководниот колекторски систем одведување до следната пумпна станица, со крајна цел одведување до пречистителна станица во Враништа – Струга, каде се врши пречистување на отпадните води пред нејзино испуштање во реката Црни Дрим;
- во пумпните станици и покрај фактот што се инсталирани/вградени 2, 3 и повеќе пумпи (полжавест систем на работа), во најголем дел функционираат со намален капацитет односно работат најчесто 1 или 2 пумпи, а останатите не се во функција затоа што се неисправни, а недостигаат и финансиски средства за нивна поправка. Пумпната станица која се наоѓа на територијата на Општина Струга – Елен камен не е во функција поради извршена кражба на целокупната опрема;
- цевководот кој што ги поврзува пумпните станици преку кој се одведуваат отпадните води на одредени места е запушен од израснати корења од дрва,

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

41

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

кои што го попречуваат нормалното функционирање, а санирањето на овие дефекти се врши од страна на МЈП Проаква Струга, РЕ Водовод – Охрид.

Во еден дел од колекторскиот систем во должина од 150 до 200 метри има запушување на цевководот на колекторскиот систем од 60 до 70%, кои што оневозможуваат нормален проток на отпадните води, за што е потребно во наредниот период да се изврши негово санирање;

- во најголем дел атмосферската и фекалната канализација во општините Охрид и Струга не се одвоени односно се влеваат во колекторскиот систем, со што се создава зголемена количина на отпадна вода која поминува во колекторскиот систем, посебно во периодот кога има поројни дождови. На овој начин се оптеретува колекторскиот систем и постои ризик отпадните води да се вратат во населените места, поради тоа оставени се отворени цевки преку кои отпадните води се вливаат директно во Охридското езеро;
- во пречистителна станица Враништа – Струга се врши третирање на отпадните води кои доаѓаат од населените места во Општина Охрид и Струга. Капацитетот на пречистување на отпадните води изнесува 470 л во секунда, а во нормални услови во пречистителната станица доаѓаат 450 л во секунда отпадна вода која треба да се третира. Во случаите кога се вливаат поголеми количини на вода во колекторскиот систем, како резултат на обилни врнежи, дел од отпадната вода која доаѓа во пречистителната станица не може да се третира и истата непречистена завршува директно во реката Црн Дрим;
- пречистувањето на отпадната вода се врши преку неколку фази (механичко, биолошко, активна тиња со кислород, хлорна станица која не е во функција итн), по завршување на процесот на пречистувањето на отпадната вода се испушта во реката Црн Дрим и се мери протокот на испуштената вода, која во моментот на увидот беше 480 л во секунда;
- во пречистителната станица функционира сопствена лабораторија за испитување на квалитетот на пречистената отпадната вода со цел утврдување дали истата ги задоволува потребните параметри за испуштање во реципиентот. Лабораторијата е опремена со лабораториски апарати и инструменти за кои недостигаат реагенси за анализа на отпадните води, а за вработените недостигаат заштитни средства за извршување на секојдневната работа;
- со Законот за водите предвидено е правните и физичките лица кои испуштаат отпадни води, да инсталираат инструменти за мерење на испуштените количества на води, да вршат анализа на нивниот квалитет, да ги одржуваат инструментите во исправна состојба, да водат записи за извршените мерења и овие податоци да ги доставуваат до МЖСПП. МЈП Проаква – Струга не доставува податоци до МЖСПП за количината и квалитетот на испуштените отпадни води, со цел изготвување на извештаите за состојбата со испуштањето на отпадните води на секои две години.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

42

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО

Во наредниот период потребно е да се извршат санации, реконструкции и поправки на колекторскиот систем, набавка на реагенси за вршење на испитување на квалитетот на пречистената отпадна вода во лабораторијата, како и доставување на податоци за квалитетот на отпадните води од колекторскиот систем со цел поголема функционалност на колекторскиот систем со што ќе се овозможи и поголема ефикасност во заштитата на Охридското езеро.

Пумпна станица за одведување на отпадните води од колекторскиот систем

Оштетувања на цевководот на колекторскиот систем за отпадни води

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

43

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

Пречистителна станица за отпадни води во Враништа – Струга

Лабораторија за мерење на пречистените отпадните води во Враништа - Струга

3.5. Ревизијата изврши анализа на доставената документација за приклученост на населените места во општините Охрид, Струга и Дебрца на колекторскиот систем, за користењето на сепаратни пречистителни станици или користењето индивидуални септички јами и ја утврди следната состојба:

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

44

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

- во општина Охрид, комплексот Св. Наум располага со сопствена сепаратна станица, населеното место Љубаништа нема сепаратна станица, не е приклучено на колекторскиот систем и користи индивидуални септички јами. Автокампот Градиште има сопствена сепаратна пречистителна станица која не ги задоволува потребите за одведување и пречистување на отпадните води. Од населеното место Пештани започнува колекторскиот систем на кој се приклучени околните населени места. Во општина Охрид постојат населени места со мал број на жители кои сеуште не се приклучени во колекторскиот систем, од кои дел се во близина на Охридското езеро;
- во општина Струга, населените места со најголем број жители се приклучени на колекторскиот систем, додека поголем дел од населените места но со помал број на жители сеуште немаат фекална канализациона мрежа и функционираат со користење на септички јами. Во општина Струга само мал дел населени места се без фекална канализација, кои се во близина на Охридското езеро, и индиректно се влеваат во езерото;
- во општина Дебрца населеното место Белчишта има сопствена пречистителна станица, додека поголем дел од населените места функционираат со користење на индивидуални септички јами, а отпадните води индиректно се влеваат во реката Сатеска која се влева во Охридското езеро и претставува еден од поголемите загадувачи на езерото. Реката Сатеска претставува голема закана за биолошката разновидност, поради тоа што со себе носи седименти од ерозивните процеси и загадувачки материи кои ги примила долж нејзиниот тек. Во текот на ревизијата беше пуштен во употреба канализационен систем кој беше вклучен во колекторскиот систем на Охридското езеро за населените места во општина Дебрца кои се наоѓаат во близина на Охридското езеро.

Ваквата состојба во која дел од населените места не се приклучени во колекторскиот систем или користат сепаратни пречистителни станици кои не ги задоволуваат потребите како и користењето на индивидуални септички јами кои индиректно се влеваат во Охридското езеро, влијае врз загадување на водата во Охридското езеро.

3.6.Ревизијата изврши увид во документацијата на Министерство за транспорт и врски - Капетанијата на пристаништата, која се однесува на состојбата со пловните објекти, надзорот и контролата на пловните објекти и ја утврди следната состојба:

- се води список на пловни објекти со податоци за регистарски ознаки, тип на пловен објект, сопственик, година на производство, намена и важност на сертификатот за способност на пловидба. Од вкупниот број на пловни објекти, 75 пловни објекти се регистрирани за вршење на стопанска дејност, 901 пловен објекти се регистрирани за спорт и

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

45

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

- рекреација, но не може да се утврди точниот број на пловни објекти кои што пловат по Охридското езеро, од причина што таква евиденција не се води;
- изработен е список на заштитени зони во кој пловидбата со пловни објекти и инсталациите кој се придвижуваат со мотори со внатрешно согорување е забранета во изворите на Св. Наум;
 - со Одлука на Владата на РМ ограничена е пловидбата на пловни објекти на Охридското, Преспанското и Дојранското езеро, согласно Законот за внатрешна пловидба¹¹ поради безбедност на учесниците во пловидбата, човечките животи и животната и/или природната средина во определен временски период;
 - извршен е инспекциски надзор за период 2014 – 2016 година, за што е изготвен извештај кој содржи податоци за контрола на бродовите од аспект на потребни исправи и безбедност за пловидба на лицата и животната средина;
 - технички преглед на чамци за физички и правни лица како и задолжителната опрема која мора да ја поседува секој пловен објект, се врши врз основа на Образец за потребни документи;
 - не се утврдени стандарди (ЕУРО) при увозот на пловни објекти кои ќе сообраќаат во водите на Република Македонија;
 - нема бензиска пумпа за точење на гориво за пловните објекти, поради што полнењето на гориво се врши со канти при што постои ризик дел од горивото да истекува во водите на Охридското езеро;
 - не е утврдено место за чистење и сервисирање на пловните објекти.

Со редовното вршење на инспекциски надзор на учесниците во пловидбата, утврдување на ЕУРО стандард при увозот на пловни објекти, како и изградба на бензиска станица за гориво за пловните објекти и изградба на сервисни станици, ќе се придонесе за поголема заштита на водите во Охридското езеро.

3.7. На внатрешните води во РМ има две пристаништа и еден зимовник/сидриште:

- градско пристаниште во Охрид кое е сопственост на Република Македонија и не е доделено на управување/користење;
- за пристаништето во Св. Наум не е дефинирана сопственоста, а според евиденција припаѓа на големоезерски регион КО Љубаништа, Општина Охрид;
- како единствен зимовник/сидриште на Охридското езеро се користи каналот Билјанини извори во кој не се вршени интервенции за негово уредување, со цел исполнување на условите од аспект на заштитата на Охридското езеро;

Во однос на состојбата со пристаништата и зимовниците потребно е да се напомене дека за истите е потребна интервенција за нивно продлабочување и санација,

¹¹ Службен весник на РМ бр. 84/13

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

имајќи во предвид дека во Охридското езеро сообраќаат 5 големи туристички бродови со капацитет од 80 до 150 патника, 200 современи објекти за спорт и рекреација и исто толку метални традиционални охридски чамци.

Во текот на ревизијата започнати се активности за изработка на Проектна програма за изградба на Марина во Охрид. Со изградбата на марина се предвидува сместување на минимум 200 помали пловни објекти, како и осовременување на пристапите за бродови, зголемување на простор за маневрирање, едновремено приврзување на сите објекти, заштита од природни и човечки фактори, со предвидување на соодветна инфраструктура и технички можности и служби кои ќе се грижат за истото.

Со оваа проектна програма се предвидува:

- изградба на мостови или понтонски мостови со можност за приврзување на минимум 10 објекти од двете страни со обезбеден простор за слободно маневрирање на пловила;
- да се постави соодветна електро инсталација со соодветен напон и приклучок како и водоводна и канализациона мрежа со соодветен профил која во целост ќе ги задоволи бројот на пловни објекти корисници на марина;
- изградба на марина, да се набави опрема за заштита и спасување на вода како и противпожарни хидранти, опрема за спасување на вода (венци за спасување и слично) кои ќе бидат истакнати на соодветно место и достапни за корисниците на марина;
- обезбедување на постојан проток на вода на начин што би се спречило механичко оштетување на пловните објекти приврзани во марина;
- места за поставување на портална дигалка за пловни објекти и нивно спуштање или кревање на/во вода;
- поставување на комплетна пловидбена сигнализација (пловидбени знаци и светла).

Во насока на заштита на Охридското езеро од страна на МТВ - Капетанија на пристаништата - Охрид, започнати се следните проекти:

- набавка на брод за чистење на езерското дно и одржување на пловните патишта;
- набавка на мобилни пловни објекти за потребите на инспекторската служба;
- обележување на пристаништата, пристапни мостови, платформи и пловниот пат на Охридското езеро со поставување на пливачки направи;
- санација на пристаништата во Св. Наум, с. Радожда, с. Трпејца и с. Пештани и изградба на платформа кај Охридскиот аеродром и
- мониторинг на учесниците во пловидбата преку поставување на радары.

Имајќи во предвид дека со користењето на постојниот зимовник/сидриште на Охридското езеро - каналот Билјанини извори не се обезбедува заштита на

Ревизорски тим:

Овластен државен ревизор

47

1. _____
2. _____
3. _____

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

Охридското езеро, со изградбата на Марината, како и со реализацијата на останатите проекти ќе се придонесе за поголема ефикасност во заштита на Охридското езеро.

Канал Билјанини извори

3.8. Градежно неизградено земјиште може да се даде под **краткотраен закуп**, заради поставување на временни објекти и заради организирање на градилиште врз основа на проект за подготвителни работи предвидено со Законот за градежно земјиште. Градежно земјиште предвидено со урбанистички план или урбанистичка планска документација **за плажи**, може да се даде под краткотраен закуп.

Со законот и подзаконските акти не е дефиниран поимот плажа, во делот на утврдување на критериумите за изглед, оддалеченост, начин на поставување и користење на урбана опрема и уредување на плажите на крајбрежното земјиште,

Од извршениот увид во документацијата за издавање на плажите со краткотраен закуп ревизијата ја утврди следната состојба:

- За плажите во Општина Струга од страна на МТВ склучени се 10 договори со правни лица од кои осум во 2010 година и два во 2011 година, за времетраење од две години. По истекот на договорите, за три договори склучени се Анекси во 2012 година од страна на Општина Струга, со кои се продолжуваат договорите за уште две години.

По истекот на договорите закупецот е должен во рок од 7 дена, доколку претходно не се продолжи правната важност, градежното земјиште што е предмет на договорот да го доведе во состојба ослободена од ствари (урбана опрема поставена согласно урбанистичко техничката документација) и било какви други товари на своја сметка.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

48

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

Ревизијата констатира дека закупците по истекот на договорот не извршиле расчистување на плажите, ниту надлежниот орган презел мерки за расчистување на товар на закупецот, како обврски предвидени со склучените договори. Исто така не се склучени нови договори за краткотраен закуп, ниту е направена постапка за јавно надавање по истекот на договорите.

Општина Струга во 2016 година поднела тужби до надлежниот суд, со цел плажите да се вратат во нејзино владение, а закупците да ги исполнат обврските од склучените договори, и да го вратат земјиштето во првобитна состојба. Во тужбите постојат податоци за доставени известувања до закупците со кои се повикуваат на исполнување на договорите за закуп. До денот на вршење на ревизијата не се добиени информации за текот на судската постапка.

Со теренскиот увид, ревизијата утврди дека на повеќе плажи се направени објекти од тврда градба, иако со Законот за градежно земјиште, на недвижностите кои се даваат под краткотраен закуп можат да се изградат само временни објекти. Исто така и покрај тоа што на закупците им се истечени договорите за краткотраен закуп на плажите истите сеуште ја вршат дејноста и вршат угостителски услуги, а притоа не плаќаат никаков надоместок на државата/општината за користење на државно градежно земјиште – плажа.

- **За плажите во општина Охрид** од страна на МТВ склучени се 17 договори за краткотраен закуп на плажите во 2012 година со времетраење од пет години, а општина Охрид склучила пет договори за краткотраен закуп на плажите во периодот од 2012 до 2014 година со времетраење од пет години. Владата на РМ на седница одржана во март 2014 година, донела заклучок¹² со кој се препорачува на општина Охрид кога ќе истечат **концесиите на плажите** на охридското крајбрежје, да не се објавува нов оглас за концесионери или за продолжување на постоечките концесии со цел Владата на РМ да инвестира во изградба на овие плажи, а потоа откако ќе се заврши изградбата по примерот на Дојран и Преспа истите да се дадат на концесија.

Со решавањето на состојбата на веќе изградените објекти на крајбрежјето на Охридското езеро и донесување на одлука за типот на градба на објектите на плажите во наредниот период, како и дефинирање на поимот плажа во законската и подзаконската регулатива, во насока на утврдување на критериумите за изглед, оддалеченост, начин на поставување и користење на урбана опрема и уредување на плажите на крајбрежното земјиште, ќе се овозможи поголема ефикасност во заштита на крајбрежјето како и заштита на Охридското езеро.

¹²Извадок од Нацрт записник од 191 та седница на Владата на РМ одржана на 11.03.2014 година.

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

3.9. Во текот на вршењето на ревизијата од општина Охрид ревизијата доби податоци за извршени тестирања на квалитетот на водата во Охридското езеро во 2015 година, преку изработени извештаи од страна на ЈЗУ Центар за јавно здравје - Охрид. Мерењата се извршени преку тестирања на микробиолошката и физичко/хемиската состојба на водата. Од извршената анализа на добиените податоци за 2015 година ревизијата ја утврди следната состојба:

- извршени се вкупно 109 тестирања на одредени мерни места по крајбрежјето на Охридското езеро на локации во Охрид и Струга;
- според испитуваните параметри ревизијата утврди дека од вкупните мерења 43% укажуваат дека водата во Охридското езеро е многу чиста, 18% чиста, 16% малку загадена, 18% загадена и 5% многу загадена;
- доколку се земат предвид дека класите за квалитетот на водата во Охридското езеро (многу чиста, чиста и малку загадена) опфаќаат 77% од извршените мерења укажува дека водата во Охридското езеро е со добар квалитет, а останатите 23% (загадена и многу загадена) укажуваат дека водата во Охридското езеро на одделни мерни места не ги задоволува условите да се користи како вода за капење.
- квалитетот на водата (загадена или многу загадена) најчесто е утврдено со извршените мерења на водата во одредени реки кои се сливаат во Охридското езеро.

Состојбата со извршените мерења е прикажана на следниот графикон.

Ваквата состојба укажува дека и покрај сите потенцијални загадувачи кои влијаат врз загадувањето на водата во Охридското езеро, како и недоволно преземените мерки за негова заштита, испитувањата на квалитетот на водата во Охридското езеро покажуваат дека водата е со добар квалитет.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

50

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

4. Мерки, политики и проекти за ефикасна заштита на Охридското езеро

Во рамките на оваа областа ревизијата имаше за цел да даде одговор на прашањата поврзани со преземените, мерки, политики и проекти за ефикасна заштита на Охридското езеро, како и дали истите се доволни и придонесуваат за заштита на Охридското езеро, при што ги утврдивме следните состојби:

4.1. Во рамките на мисијата од Јапонската Агенција за меѓународна соработка во јули 2013 година изработен е целосен извештај за состојбата со колекторскиот систем околу Охридското Езеро и доставен е до надлежните институции во Република Македонија. Од овој извештај е произлезена потребата од подготовка на нова физибилити студија.

Јапонската агенција за меѓународна соработка – ЈИЦА, изработила физибилити студија која претставува сеопфатна анализа на сите фактори од отпадните води кои имаат влијание врз заштитата на Охридското езеро од различни аспекти. Со истата е извршено испитување на функционирањето на целиот канализационен систем околу Охридското езеро, идентификувани се проблемите во функционирањето и дадени се препораки за преземање на мерки и активности за надминување на констатираната состојба преку изработка на план на конкретни активности со временска динамика од 20 години. Колекторскиот систем на Охридско езеро го опфаќа градот Охрид, Струга и Пречистителната станица “Враништа”.

Во физибилити студијата констатирани се следните состојби:

- општа критична состојба на системот;
- стара канализација во градовите;
- застарена пречистителна станица;
- нефункционални делови на канализација;
- високо ниво на инфилтрација на подземни води;
- надминување на проектираниот капацитет на Пречистителната станица;
- испуштање на нетретирани отпадни води во Охридското езеро и Црн Дрим.

Предложени се итни мерки и можни решенија за подобрување на состојбата на колекторот и тоа:

- внатрешна рехабилитација на примарниот колектор;
- изградба на резервоар за атмосферска вода;
- поправка на постојните пумпни станици, зголемување на нивниот капацитет и изградба на пумпи кои ќе работат по потреба;
- унапредување и подобрување на сигурноста на постоечките објекти преку чистење на канализацијата, обновување на пумпните станици, инсталирање на резервни уреди, инсталирање на надзорен систем на собирање на податоци во пумпните станици;

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

51

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

- зголемување на капацитетот за третман, отстранување на азот и фосфор од отпадните води како и рехабилитација на застарената опрема во пречистителната станица во Враништа;
- контрола на бунарите кои влегуваат во системот, чистење на цевките и отстранување на остатоците;
- јакнење на капацитетите во делот на оператива и одржување на колекторот во МЈП Проаква - Струга;
- контрола на испуштање на водите во колекторот, промоција на забраната за фрлање на отпад во канализација како и давање на насоки за поврзување на канализациона мрежа и
- изградба на мини пречистителни станици во Трпејца, Љубаништа односно на тие места каде заради конфигурација на теренот е тешко изводлива изградба на колекторски систем.

Од извршена анализа на податоците за подрачја покриени со колекторскиот систем може да се заклучи дека од вкупно 63 населени места со население од 101,062 жители, на колекторскиот систем не се вклучени 27 места со население од 25,350 жители односно 25% од вкупното население.

Состојбата на приклучени/неприклучени населени места во колекторскиот систем е прикажана на следниот графикон.

Отпадните води од неприклучени населени места завршуваат без никаков третман во Охридското езеро/Црн Дрим, а со тоа се зголемува и ризикот за негативно влијание во квалитетот на водата во Охридското езеро.

Студијата содржи податоци и за албанскиот дел на Охридското езеро, каде се наоѓаат пет општини со вкупно 81.000 жители. Состојбата со отпадните води е следна:

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

52

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

- отпадните води од Поградец и Бучимас се пречистуваат во пречистителна станица која покрива 89% од населението;
- во пет населени места во Уденишта се планира да се изградат три мали пречистителни станици;
- отпадните води од Черава и Дардхас со 20 илјади жители не се пречистуваат и истите се влеваат во Охридско езеро на македонска страна преку реката Черава, што претставува дополнителен извор на загадување.

Физибилити студијата, освен освртот кон ризичните точки кои имаат директно влијание на животната средина на Охридското езеро и квалитетот на водата, содржи и анализа со можни решенија со чие преземање треба да се обезбеди поголема функционалност и оперативност на системот на отпадни води воопшто како и поголема ефикасност во заштитата на Охридското езеро.

4.2. Јапонската страна ја финансирала подготовката на физибилити студија за подобрување на работата на колекторскиот систем на Охридското Езеро и ги утврдила потребните финансиски средства за рехабилитација/реконструкција и доградба на цевководот за собирање на отпадните води од Охридскиот Регион¹³.

Целокупната финансиска конструкција за заштита и рехабилитација на Охридското езеро изнесува 54 милиони евра, од кои Јапонската Агенција за меѓународна соработка може да обезбеди како поддршка во форма на заем околу 40,5 милиони евра, а останатите треба да ги обезбеди Република Македонија.

Предложени се неколку опции за воспоставување на управувачка структура на проектот:

- МЖСПП да оформи канцеларија за спроведување на проектот во Охрид или Струга, а вработените да бидат времено ангажирани од самото министерство и активните Јавни комунални претпријатија, односно да работат за спроведување на Проектот, а плата да примаат од институцијата каде што се вработени (Проаква, Нискоградба општините Охрид и Струга), слично како што се спроведува проектот финансиран од ЕУ за изградба на канализациона мрежа и пречистителна станица за отпадни води во Прилеп;
- предлогот даден од страна на МФ е да се формира ново Јавно комунално претпријатие кое ќе го преземе во целост товарот за спроведување на наведениот проект и ќе биде гарант дека во иднина ќе го одржува колекторскиот систем.

¹³Preperatory survey on Lake Ohrid sewerage improvement project in Macedonia final report december 2015, Japan international cooperation agency.

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

До завршување на ревизијата не се преземени конкретни мерки и активности околу дефинирање на начинот на финансирање и реализација на Проектот за подобрување на канализациониот систем околу Охридското езеро.

Со започнувањето и реализацијата на овој проект ќе се придонесе за подобрување на функционирањето на колекторскиот систем во Охридското езеро кој што е стар повеќе од 30 години како и во голема мера ќе се придонесе за поголема ефикасност во заштитата на Охридското езеро.

4.3.Активностите кои се реализирани во рамките на јапонската поддршка од ЈИЦА се однесуваат на **изработка на студија за подобрување, реконструкција и надградба на постоечкиот систем за собирање на отпадни води во Охрид и Струга.**

Со цел продолжување на активностите за рехабилитација и доградба на цевководот за собирање на отпадни води во Охридскиот регион одржан е состанок на кој учествувале МЖСПП, МФ и ЈИЦА заради утврдување на активности кои ќе се финансираат преку европските фондови.

Во таа насока започнат е проектот „Подготовка на неопходната документација за надградба на пречистителната станица за отпадни води во с. Враништа - Струга, проширување на колекторскиот систем за Охридското езеро и одвојување на фекална и атмосферска канализација за градовите Охрид и Струга“ во рамките на оперативната програма за регионален развој 2007 - 2013, Приоритетна оска 3 - Подобрување на инфраструктурата во животната средина, мерка 3.1 Воспоставување на инфраструктура за собирање и третман на отпадните води во согласност со барањата на ЕУ.

Врз основа на истражувањата и испитувањата на консултантите изготвена е студија за изводливост и анализа на трошоците и придобивките, со кои се покажало дека одржливоста на целиот проект е можна доколку етапно се намалува бројот на вработени во МЈП Проаква – Струга, кој е основен услов врз кој ЕУ го одобрува финансирањето на проектот од средствата на ИПА фондовите. За таа цел потребно било МЈП Проаква – Струга односно општините Струга и Охрид да достават до МЖСПП потврда за намерата за намалување на бројот на вработени според дадена динамика.

И покрај барањата за доставување на потврда како и доставените ургенции од страна на МЖСПП, позитивен одговор добиен е само од општина Струга, поради што постапката за објавување на тендер била запрена и пропуштена е можноста за искористување на средствата од ИПА 1 кои требало да се искористат заклучно со декември 2017 година. Вкупната вредност на проектот за изведба на градежните работи и надзор изнесувала 8,6 милиони евра.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

54

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

Поради ваквата состојба, постои можност проектот да биде финансиран во рамките на ИПА 2, кога ќе се создадат услови да биде одржлив.

Надлежните институции во иднина треба навремено да преземаат мерки со цел искористување на средства од европските фондови, со чија реализација ќе се придонесе за поголема ефикасна во заштита на Охридското езеро.

4.4. Процесот на **Дримскиот дијалог** е отпочнат во 2007 година преку иницијатива за заедничко управување со Басенот на реката Дрим кој го делат 5 држави Македонија, Грција, Албанија, Косово и Црна Гора. Во декември 2009 година формирана е Дрим Кор група како заедничко тело кое ќе биде одговорно за реализација на активностите.

На иницијатива на Дрим Кор групата и државите во Басенот, а подржано од УНЕЦЕ и Шведската агенција за развој, од страна на министрите на 5-те земји во басенот, на 25 Ноември 2011 година потпишан е Меморандум за разбирање со заедничка визија за Дримскиот Басен и изготвен е акционен план за негова имплементација со краткорочни, среднорочни и долгорочни мерки.

На иницијатива на Дрим Кор групата и УНЕЦЕ изготвен е проектен документ и доставен до ГЕФ за одобрување на средства за заеднички **проект за управување со Дримскиот Басен**.

На сесијата на ГЕФ одржана на 15 ноември 2012 година во Вашингтон, проектот за Дримскиот Басен е одобрен за финансирање со вредност од 4,5 милиони долари во траење од 4 години и подготвителна фаза.

Главна цел на проектот е поддршка на заедничкото управување со Дримскиот басен, градење консензус меѓу државите за клучните прашања во басенот, вклучувајќи ги и последиците од климатските промени, зајакнување на техничките и стручни капацитети и спроведување пилот проекти.

Проектната канцеларија за управување на Проектот ќе се наоѓа во УНДП во Тирана, и на секоја од страните ќе се назначи национален координатор. Придобивките за нашата држава се следните:

- еколошка заштита во Басенот;
- подобрување на енергетското управување;
- заштита на екосистемот преку пилот проекти;
- изготвување на заеднички план за управување со кој ќе се подобри управувањето со басенот на реката Црн Дрим посебно на езерото и
- промоција на Басенот како туристичка атракција;

Во имплементацијата на ГЕФ проектот ќе учествуваат МЖСПП, Дрим Кор групата, Билатералниот Комитет за Охридско Езеро, Комитетот за Преспа, научни установи (ХБЗ, УХМР), менаџерски установи (ЕЛЕМ), како и експерти и невладини

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

55

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

организации. Почетната работилница за отворање на Проектот се одржала во декември 2015 година во Тирана со присуство на сите засегнати страни (Македонија, Албанија, Црна Гора, Косово и Грција) на ниво на министри и заменици министри од надлежните министерства.

Со имплементација и реализација на проектот ќе се придонесе за поголема ефикасност во процесот на заштитата на Охридското езеро.

4.5. Центарот за развој на Југозападниот регион во согласност со приоритетите на Регионот за заштита на животната средина ја иницирал идејата за изработка на **Основен проект за примарна и секундарна канализациона мрежа и Пречистителна станица за отпадните води на населеното место Трпејца.**

Селото Трпејца се соочува со сериозни еколошки проблеми кои негативно се одразуваат на квалитетот на животот на месното население и го забавуваат развојот на туризмот. Не постои соодветна канализација поради што отпадните води завршуваат во дотраени и неисправни септички јами преку кои отпадната вода директно истекува во Охридското Езеро.

За таа цел МЖСПП во јуни 2016 година објавило Оглас за јавна набавка за изградба на фекална канализација со пречистителна станица за населено место Трпејца – Охрид. Средствата за реализација на договорот за јавна набавка се обезбедени од Буџетот на МЖСПП за 2016, 2017 и 2018 година и планирани се 66,404 илјади денари.

Изградбата на фекалната канализација заедно со пречистителна станица за населено место Трпејца ќе придонесе за решавање на проблемот со одведување и третман на отпадните води и ќе влијае врз заштита на Охридското езеро.

4.6. Студенчишкото Блато, претставувало интегрален дел од Охридското Езеро, кое со многубројни канали било поврзано со Охридското Езеро и населено со различни растителни и животински видови.

Отсуството на соодветна грижа за овој простор во еден долг временски период и продолжувањето на тенденциите на негово запоставување и несоодветно користење сè повеќе го доведува во опасност опстанокот на пределот и автентичната состојба на блатниот екосистем, а со тоа и некои од најбитните вредности на Охридското Езеро.

Со цел негова ревитализација изготвена е интегрирана студија за состојбата на остатокот од Студенчишкото Блато во 2012 година, кое во минатото зафаќало површина од 70 хектари.

Во Студијата утврдени се следните закани врз Студенчишкото блато:

- недефиниран степен на заштита, отсуство на систем за одржливо управување, исушување на Блатото, нефункционална комуникација на

Ревизорски тим:

Овластен државен ревизор

56

1. _____
2. _____
3. _____

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

Блатото со Охридското езеро, конверзија на делови од Блатото во обработлива површина, одлагање на градежен шут и комунален отпад, искористување на плажите, асфалтни и други патишта/патна инфраструктура, изградба на трајни и времени објекти, паркинг простори, вознемирување, лов, загадување, плански поставки итн;

- објектите на плажите создаваат физичка бариера кон Блатото, зголемена концентрација на луѓе, бучава и отпад;
- куќите кои се градат, како помошни објекти за обавување на земјоделска дејност имаат тенденција да станат објекти за постојано живеење, со што постепено се врши пренамена на просторот во градежно земјиште, што е во директна колизија со определбата за заштита на блатото и
- расадникот има карактер на стопански објект и со оглед на ризичниот тип на производство треба да се третира како објект со висок степен на ризик по состојбата на подземните води а со тоа и на блатниот екосистем во целина.

Со студијата односно стратешкиот концепт, за иднината на Студенчишкото блато, предвидено е:

- итно воспоставување формална правна заштита во категорија “Споменик на природата“;
- ставање под заштита на општествената заедница;
- режим на грижа, заштита и соодветно однесување во овој простор од страна на општествената заедница и
- идниот развој на Студенчишкото блато треба да биде планиран, а просторот уреден, користен и управуван во согласност со неговите вредности и значење.

За да се постигне заштитата на Студенчишкото блато, предложена е рамка на мерки и активности со предлог финансиска конструкција, одговорни институции и можни извори на финансирање.

Во интегрираната студија за состојбата со остатокот од Студенчишкото блато и преземање мерки за негова ревитализација, утврдено е дека блатото покрива површина помала од 25 хектари од кои 10 хектари се деградирани во последните 15 години, 5 хектари се под шут, 4 хектари под ЈП Комуналец – Охрид и 1,5 хектар се под објекти на АРМ, со што остануваат слободни 4,5 хектари.

Владата на РМ со Одлука¹⁴ ја задолжила општина Охрид да подготви ревидирана студија за Студенчишкото Блато со која 4 до 5 хектари земја кои се предложени во самата студија за заштита на природното наследство ќе бидат третирани како заштитено подрачје, која до завршување на ревизијата не е изработена.

Имајќи во предвид дека Студенчишкото блато има својства на природно богатство од исклучително значење, кое е во опасност од „разновидни притисоци и закани“, за

¹⁴Одлука број 41-7740/1 од 12.11.2013 година.

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

што е потребно да се пристапи кон воспоставување формално правна заштита, како и со оглед на тоа дека вреднувањето покажува дека Студенчишкото Блато има особено значење поради хидролошките и геоморфолошките карактеристики, составот на почвите, богатството и разновидноста на забележаните природни појави и форми, потребно е да се заштити остатокот од Студенчишкото Блато, поради тоа што блатниот екосистем придонесува за многу поголема биолошка разновидност на целокупниот систем на Охридското езеро.

Состојбите на недефиниран степен на заштита, без јасна правна поддршка, отсуство на систем за одржливо управување, нефункционална комуникација на Блатото со Охридското Езеро конверзија на делови од Блатото во обработлива површина, одлагање на градежен шут и комунален отпад, искористување на плажите, асфалтни и други патишта/патна инфраструктура, изградба на трајни и времени објекти, вознемирување, лов, загадување и плански поставки, имаат за ефект исушување на Блатото и ставање под прашање на природно богатство од исклучително значење кое придонесува за многу поголема биолошка разновидност на целокупниот систем на Охридското езеро.

4.7.Ревизијата изврши увид во документацијата која се однесува за спроведени мерки, политики и проекти во периодот 2014 – 2016 година од страна на надлежните институции за заштита на Охридското езеро, а кои се однесуваат за средствата обезбедени од Буџетот на РМ, Буџетите на надлежните институции како и средствата обезбедени од други извори на финансирање и ја утврди следната состојба:

- **Министерство за транспорт и врски** презело мерки и активности за: изградба на регионален колектор за одведување на отпадните води и приклучување на колекторскиот систем на Охридското езеро за населени места во општина Дебрца за изградба на централен цевковод за фекална канализација за населените места во општина Струга;
- **Општина Охрид** презела мерки и активности преку јавните претпријатија во насока на изградба и реконструкција на фекална и атмосферска канализација за населени места во општина Охрид, како и мерки и активности за чистење на кејот на Охридското езеро, реки и канали на територијата на општина Охрид.
Во насока на заштита на крајбрежјето на Охридското езеро од страна на одговорното лице на ЈП Охридски - Комуналец донесени се неколку наредби за забрана за депонирање на градежен шут на депонија која се наоѓа во близина на Охридското езеро, како и забрана за депонирање на комунален отпад и градежен шут покрај крајбрежниот појас, покрај реки, канали и покрај Студенчишко блато;
- **Општина Струга** презела мерки и активности за изработка на основни проекти за изградба на фекална канализација, изработка на техничка

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

документација за надградба на колекторскиот систем за отпадни води и поврзување со пречистителната станица за населени места во општина Струга. Во текот на ревизијата започнати се подготвителни активности за реализација на проект за чистење на Охридското езеро од наносен материјал од реката Сатеска;

- Општина Дебрца презела мерки и активности во насока на изградба на фекална канализациона мрежа во повеќе населени места кои се во близина на Охридското езеро како и изработка на техничка документација за изградба на канализациона мрежа во населени места кои се директни загадувачи на реката Сатеска која се влева во Охридското езеро;
- РЕ Водовод – Охрид презела мерки и активности во насока на сервисирање на пумпните станици од колекторскиот систем, преку замена и поправка, чистење на пумпните станици и цевководот на колекторскиот систем;
- РЕ Водовод и канализација – Струга презела мерки и активности во насока на изградба на фекална канализација за населени места во општина Струга;
- РЕ Колектор – Струга презела мерки и активности во насока само на тековно одржување на пумпни станици на колекторскиот систем на Охридското езеро. Укажуваме дека и покрај тоа што се изработени Инвестициони програми за работа на РЕ Колектор за 2014, 2015 и 2016 година со кои за секоја година се предвидуваат средства во износ од околу 17 000 илјади денари истите не се реализираат поради недостиг на финансиски средства.

Со целосна реализација на наведените мерки, активности и проекти, како и со обезбедување на дополнителни финансиски средства од страна на надлежните институции, би се придонело за поголема ефикасност во заштитата на Охридското езеро.

4.8. ЈНУ Хидробиолошки завод – Охрид остварува научно истражувачка дејност. Во остварување на дејноста ЈНУ Хидробиолошки завод, покрај останатите, ги врши и следните работи:

- следење и проучување на проблемот на загадување на слатките води во РМ;
- вештачко порибување на Охридското езеро со подмладок на Охридската пастрмка, доколку е запишан во регистарот на репроценти за производство на репродуктивен и порибителен материјал и
- вршење на мониторинг на природните езера во Македонија

Прегледот на извршен вештачки мрест на охридска пастрмка во периодот 2005 – 2016 година, е прикажан на следниот графикон од кој што се гледа дека просечно годишно, езерото се порибува со приближно 2 милиони икри подмладок.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

59

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО

Мрестилиште за охридската пастрмка во ЈНУ Хидробиолошки завод – Охрид

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

60

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО

Одгледување на подмладок на охридската пастрмка во ЈНУ Хидробиолошки завод- Охрид

Брод кој што ЈНУ Хидробиолошки завод – Охрид го користи за мрестење на подмладок на охридската пастрмка

Поридувањето на Охридското езеро со подмладок на Охридската пастрмка ќе придонесе за подобрување на состојбата со рибниот фонд во Охридското езеро, но секако укажуваме дека без соодветна заштита на Охридската пастрмка и од страна на Република Албанија не е можна целосна односно интегрирана заштита на рибниот фонд во Охридското езеро.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

61

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

4.9. Владата на РМ донела Одлука за распишување на јавен конкурс за **давање на концесија за стопански риболов на рибите од риболовното подрачје** и Одлука за распишување на конкурс за давање на концесија за организирање на рекреативен риболов на рибите од рекреативна зона на Охридското езеро.

Во август 2012 година, Владата на РМ претставувана од министерот на МЗШВ склучила договори со исто правно лице:

- за давање концесија на риби за вршење на стопански риболов за риболовното подрачје на Охридското езеро, со кој покрај другите обврски утврдени со договорот концесионерот, треба да води грижа за заштита на рибниот фонд преку својата рибочуварска служба, односно да спречи нелегален риболов. Согласно договорот концесијата е дадена за период од шест години и вкупен надомест во износ од 12.393 илјади денари;
- за давање концесија на риби за организирање рекреативен риболов во рекреативната зона Охридското езеро, со кој покрај останатите обврски предвидено е при вршење на концесиската дејност концесионерот **да врши и порибување на езерото** согласно риболовна основа, годишниот план и договорот за порибување склучен со овластена установа. Согласно договорот концесијата е дадена за период од шест години, а надоместокот за концесија е утврден на 10% од наплатениот надомест за вкупно издадени дозволи на годишно ниво, кои се издаваат од страна концесионерот при организирање на рекреативен риболов и натпревари во спортски риболов.

Согласно статутот на ЈНУ Хидробилошки завод - Охрид како овластена установа во остварување на дејноста врши и вештачко порибување на Охридското езеро со подмладок на Охридска пастрмка по претходно изработена програма за порибување, одобрена од страна на министерот на МЗШВ.

Концедентот има обврска преку Државниот инспекторат за земјоделие да врши надзор на почитувањето и спроведувањето на обврските утврдени со договорите за концесија. По доставување на Нацрт извештајот, МЗШВ достави до Државниот завод за ревизија известување со прилог записници за извршен надзор над вршењето на концесиската дејност предвидена со договорите за концесија за 2015 и 2016 година.

Во ноември 2016 година, по спроведена постапка за јавна набавка министерот на МЗШВ донел Одлука за избор на најповолна понуда за набавка на апликативен софтвер за дневна евиденција за уловена риба, при стопански риболов кај концесионер, со кој софтвер ќе се овозможи поголема контрола и евиденција на уловената риба од страна на концесионерот на Охридското езеро.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

62

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

Со увид во целокупната документацијата за порибување на Охридското езеро ревизијата ја утврди следната состојба:

- До 2012 година активностите околу порибувањето се вршат од страна на ЈНУ Хидробилошки завод со ангажирање на рибари и рибочувари и други лица со договор на дело. Од 2013 година, активностите се извршуваат во соработка со концесионерот за стопански и рекреативен риболов на риболовното подрачје на Охридското езеро, врз основа на склучен договор;
- Во програмите за порибување од 2013 до 2016 година, кои ги одобрува министерот од МЗШВ, утврдени се фазите во кои ќе се извршува мрестот, активностите што треба да се спроведат, планираните количини икра, како и вкупно потребните финансиски средства, но со истата не е утврдено кои активности ќе ги извршува ЈНУ Хидробилошки завод а кои концесионерот, како и тоа како ќе се изврши распределба на финансиските средства;
- Потреба од проценка на рибниот фонд во Охридското езеро од страна на овластена установа со цел утврдување на состојбата со рибите во Охридското езеро.

Подетално податоците за порибувањето со подмладок од Охридска пастрмка за периодот 2012 – 2016 година од страна на ЈНУ Хидробиолошки завод – Охрид и концесионерот е прикажано во Прилог 1 од овој извештај.

Со редовен надзор над вршење на концесиската дејност предвиден со одредбите во договорите за концесија, утврдување на критериуми за начинот на распределба на средствата за порибување со охридска пастрмка помеѓу ЈНУ Хидробилошки завод – Охрид и концесионерот, како и спроведување на проценка на рибниот фонд од страна на овластена институција ќе се придонесе за утврдување на ефикасноста во заштитата на рибниот фонд во Охридското езеро.

4.10. Имајќи ја во предвид комплексноста во заштитата на Охридското езеро, како еден од најважните фактори во заштитата на Охридското езеро е **взаемната комуникација и координација на надлежните институции** во Република Македонија, кои на било кој начин се вклучени директно или индиректно во оваа неговата заштита.

Сакаме да укажеме дека при секоја интервенција, проект како и определена визија или размислување за спроведување на определен проект потребно е секогаш да се има во предвид **првенствено заштитата на Охридското езеро**, а во таа насока потребно е да се вклучат односно информираат надлежните институции, на кои што основна функција им е заштитата, како што е Министерство за култура во делот на заштитата под УНЕСКО, Министерството за животна средина и просторно планирање во делот на заштита на животната средина, водите и природата итн.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

63

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

Во таа насока независно од која институција ќе започне определен проект кој што на некој начин може или влијае врз заштитата на Охридското езеро, треба да се добие мислење од надлежните институции со цел да не се дозволи да се започне некој проект за кој подоцна ќе се утврди дека истиот може да биде потенцијален загадувач или да влијае врз нарушување на состојбата на Охридското езеро.

За таа цел потребно е да постои непосредна комуникација и координација со сите релевантни институции, пред да се започне определен проект. Само на тој начин ќе го заштитиме Охридското езеро и нема да дозволиме да се спроведуваат проекти кои значително ќе влијаат врз нарушување на неговата еколошка состојба.

IV. ЗАКЛУЧОК

Со извршената ревизија, констатирани се состојби кои имаат влијание на ефикасноста на преземените мерки и активности за заштита на Охридското езеро.

Неоспорувајќи ги активностите кои се преземени од страна на надлежните институции за поефикасна заштита на Охридското езеро, заштита од загадување и контрола на загадувањето, заштита и подобрување на крајбрежното земјиште и водните живеалишта, истакнуваме дека постои потреба од преземање на дополнителни мерки и активности за донесување на основните плански документи за управување и развој на водите, донесување на подзаконската регулатива поврзана со заштита на Охридското езеро, што треба да резултира со соодветни и сеопфатни политики и инструменти за подобрување на состојбата на Охридското езеро, обезбедување на финансиски средства за негова заштита, подобра комуникација и координација помеѓу надлежните институции, како и поголема функционалност на надлежните институции задолжени за надзор, мониторинг и контрола на заштитата на Охридското езеро. Реализацијата на наведените активности ќе придонесе за воспоставување на ефикасен систем за заштита на Охридското езеро, со цел да се зачува неговата изворна состојба, како и да се овозможи да остане препознатлив белег за Република Македонија во Европа и пошироко.

V. ПРЕПОРАКИ

Влада на Република Македонија

Одговорните лица да преземат мерки и активности за:

1. Формирање на Националниот совет за води со што ќе се придонесе за разгледување на прашањата за управување со водите, усогласување и координирање на различните потреби и интереси, како и предлагање на различни мерки за зачувување, заштита и постојано подобрување на режимот на водите на територијата на РМ.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

64

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

2. Формирање на Совет за управување со подрачјето на речен слив со цел изработување и следење на спроведувањето на Планот за управување со речен слив, како и заради давање на мислења и предлози околу приоритетите на управувањето со водите.
3. Донесување на програма за мониторинг на водите.
4. Донесување на програма за одведување, собирање и пречистување на урбани отпадни води.

Министерството за животна средина и просторно планирање

Одговорните лица да преземат мерки и активности за:

5. Ажурирање на стратегијата за водите, со цел дефинирање на јасни цели со конкретни надлежности за институционалната структура на сите инволвирани субјекти за режимот на водите.
6. Изработка и донесување на водостопанската основа на РМ како основен документ за планирање и развој на управувањето со водите кој се однесува на целата територија на РМ, со што ќе се овозможи интегрирано планирање и спроведување на програмите и мерките за развој на водите.
7. Донесување на планот за речен слив на Црн Дрим, со кој ќе се изврши опис на карактеристиките на речниот слив, приказ на значителните притисоци и влијанија врз состојбата на површинските и подземните води предизвикани од човековите активности, информации и картографски прикази на регистрираните заштитни зони, за активностите за мониторинг на состојбата на водите итн.
8. Изработка на единствен план за управување со меѓународен речен слив, од страна на Република Македонија и Република Албанија, имајќи во предвид дека подрачјето на меѓународниот речен слив се наоѓа на територијата на двете држави.
9. Изработка на студија за ревалоризација на природните вредности, како и донесување на акт за прогласување на Охридското езеро за заштитено подрачје, со што ќе се утврдат мерки, активности за следење на состојбите на природата, зачувување и обновување на биолошката и пределската разновидност, обезбедување на одржливо користење на природното богатство во интерес на сегашниот и идниот развој.
10. Преиспитување на склучениот договор меѓу Владата на Република Македонија и Советот на Министри на Република Албанија и преиспитување на обврските кои

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

65

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

произлегуваат од него, во насока на подобрување на прекуграничната соработка за заштита на Охридското езеро и заедничка интегрирана заштита и одржлив развој на речниот слив.

11. Изработка на анализа за спроведување на Законот за водите, со цел утврдување на степенот на имплементација на законските одредби за водите во РМ, неопходни за добивање на показатели кои ќе бидат основ за утврдување на приоритети во понатамошното креирање на политики, предвидување и преземање на мерки и активности од областа.
12. Навремено донесување и реализирање на програмата за управување со води со што ќе се овозможи наменско и функционално користење на средствата остварени од наплатените надоместоци за заштита на водите од загадување, како и заштитата на Охридското езеро.
13. Зајакнување на кадровските капацитети во секторот за води, одделението за управување со сливното подрачје на Црн Дрим.
14. Дефинирањето и утврдувањето на надлежностите на институциите и утврдување на потребата од воспоставување на посебна државна хидролошка мрежа за мониторинг.
15. Изработка на програма за мониторинг на водите.
16. Поголема инволвираност на ЈНУ Хидробиолошки завод – Охрид во мониторингот на водите во РМ, имајќи го во предвид стекнатото искуство при реализација на мониторинг програмите во повеќе проекти.
17. Во соработка со надлежните институции, да се утврдат водните тела за капење и зоните за капење, листата на зоните за капење и да се донесе акт за начинот на означување и начинот на користење на зоните за капење, со цел општините да можат да вршат мониторинг на зоните за капење.
18. Надзор на спроведување на Законот за води и прописите донесени врз основа на истиот, како и надзор над работата на органите на општините од аспект дали ги извршуваат нивните надлежности утврдени со Законот за водите.
19. Донесување на подзаконските акти со кои поблиску се пропишуваат формата, содржината и начинот на воспоставување и водење на катастарот, како и начинот и постапката за упис на податоците за загаденоста на отпадните индустриски води, атмосферските и урбаните води, водите од депониите нивното штетно влијание врз квалитетот на водите во рецепиентот и утврдување на други извори на загадување на водите во сливното подрачје.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

66

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

20. Заштита на Студенчишкото блато кое има својства на природно богатство од исклучително значење, кое е во опасност од разновидни притисоци и закани, за што е потребно да се пристапи кон воспоставување формално правна заштита.
21. Искористување на средствата од европските фондови со чија реализација ќе се придонесе за поголема ефикасна во заштита на Охридското езеро, како и интензивирање на активностите за обезбедување на дополнителни финансиски средства.

Министерство за култура

Одговорните лица да преземат мерки и активности за:

22. Донесувањето на планот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион.
23. Изработката на извештајот за состојбата на светското природно и културно наследство во Охридскиот регион, со што ќе се придонесе за утврдување на состојбата со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион.
24. Формирање на комисија за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион како координативно и советодавно тело како управувачка структура за контрола на развојните притисоци и интервенции на светското природно и културно наследство во Охридскиот регион.
25. Навремена реализација на наведените препораки од Комитетот за светско наследство на УНЕСКО, од страна на Република Македонија, со што ќе се избегне опасноста за впишување на Охридскиот регион во Листата на светско наследство на УНЕСКО во опасност.
26. Вршење надзор над работата на органите на општините Охрид, Струга и Дебрца од страна на Управата за заштита на културно наследство и Управата за животна средина согласно Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион.

Министерство за транспорт и врски – Капетанија на пристаништата

Одговорните лица да преземат мерки и активности за:

27. Утврдување на ЕУРО стандард при увозот на пловни објекти, изградба на бензиска станица, утврдување на места за сервисирање и чистење на пловните објекти со цел поголема заштита на водите во Охридското езеро.
28. Реализација на отпочнатите и планираните проекти, кои се во насока на поголема ефикасност во заштита на Охридското езеро.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

67

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство и Јавна научна установа Хидробиолошки завод - Охрид

Одговорните лица да преземат мерки и активности за:

29. Утврдување на критериуми за начинот на распределба на средствата за порибување помеѓу ЈНУ Хидробиолошки завод – Охрид и концесионерот, вршење на надзор на концесиската дејност и проценка на рибниот фонд на Охридското езеро.

30. Продолжување и интензивирање на активностите за порибувањето на Охридското езеро со подмладок на охридската пастрмка, како и поголема комуникација и соработка со Република Албанија, со цел интегрирана заштита на рибниот фонд во Охридското езеро.

Државен инспекторат за животна средина

Одговорните лица да преземат мерки и активности за:

31. Подобрување на кадровската екипираност во секторот за водостопанска инспекција, секторот за инспекциски надзор во животна средина и природа во подрачно одделение југозападен и пелагониски регион кој што е надлежен и за Охридското езеро, со цел зголемување на бројот на извршени надзори.

Меѓуопштинско јавно претпријатие Проаква - Струга

Одговорните лица да преземат мерки и активности за:

32. Обезбедување на дозвола за испуштање на отпадните води во реципиентот, со што ќе се обезбеди поголема контрола во начинот на испуштање на водите.

33. Санации, реконструкции и поправки на колекторскиот систем, набавка на реагенси за вршење на анализа на квалитетот на пречистената отпадна вода во лабораторијата и доставување на податоци за квалитетот на отпадните води од колекторскиот систем до МЖСПП.

Општина Охрид, Струга и Дебрца

Одговорните лица да преземат мерки и активности за:

34. Донесување на локалните акциони планови за заштита на животната средина со цел утврдување на мерки, активности, проекти, временска рамка и финансиски средства за нивна реализација, како и предвидување на повеќе активности и финансиски средства за заштита на Охридското езеро со годишните програми за заштита на животната средина и природата.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

68

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ОД РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ
ЕФИКАСНОСТ НА МЕРКИ, ПОЛИТИКИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА
ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО**

35. Вршење на надзор од страна на овластените инспектори за животна средина на општините согласно Законот за водите, во делот на контрола на испуштањето на отпадните води, на заштитата на зоните за капење од загадување, на канализационите системи, одводните системи и септичките јами, на собирањето, спроведувањето, пречистувањето и испуштањето на отпадните води итн.
36. Обезбедување на дозвола за испуштање на отпадните води во рецепиентот, со што ќе се обезбеди поголема контрола во начинот на испуштање на водите.
37. Изработка на предлог програмата за одведување, собирање и пречистување на урбани отпадни води, со цел донесување на програмата од страна на Владата на РМ.
38. Реализација на ИПА проектот за набавка на софтвер за водење на катастарот на загадувачи на водите, со цел воспоставување на целосна база на податоци за загадувачите на водите во РМ;
39. Продолжување на активностите за поврзување на населените места кои не се приклучени на колекторскиот систем и изградба на сепаратни пречистителни станици со цел поголема ефикасност во заштитата на водата во Охридското езеро.
40. Во координација со надлежните институции, решавањето на состојбата со веќе изградените објекти на крајбрежјето на Охридското езеро, донесување на одлука за типот на градба на објектите на плажите и дефинирање на поимот плажа во законската и подзаконската регулатива.
41. Во координација со надлежните институции, изнаоѓање на финансиски средства за започнувањето и реализацијата на проектот за подобрување на канализациониот систем околу Охридското езеро со што ќе се придонесе за подобрување на функционирањето на колекторскиот систем.
42. Искористување на средствата од европските фондови и интензивирање на активностите за обезбедување на дополнителни финансиски средства од надлежните институции.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

69

Влада на Република Македонија
Министерство за транспорт и врски

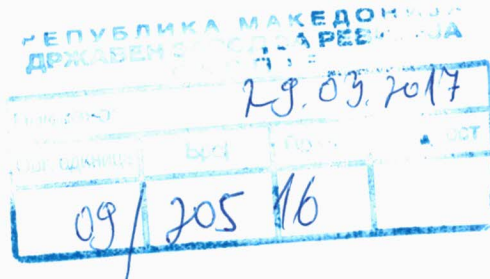

Министерство за
транспорт и врски
МАКЕДОНИЈА ВО ДВИЖЕЊЕ

Бр. 02-2107/2
Датум: 28.03.2017

До: Г-а Тања Таневска
Главен државен ревизор
Државен завод за ревизија

Предмет: Мислење

Влада на Република
Македонија
Министерство за транспорт
и врски
Црвена Скопска Општина
бр.4, 1000 Скопје,
Република Македонија

Поштенска адреса
Ул. Даме Груев број 6, 1000
Скопје,
Република Македонија

Тел. + 389 (0)2 3145 497
Факс: + 389 (0)2 3126 228
Епошта: info@mtc.gov.mk
Сајт: www.mtc.gov.mk

Почитувана,

Ви благодариме за доставениот Нацрт-извештај на Овластениот државен ревизор за извршена ревизија на успешност, „Ефикасни мерки, политики и проекти за заштита на Охридското езеро“ на 27.02.2017 година.

По направените интерни консултации со засегнатите сектори во Министерството за транспорт и врски, би сакале да Ви укажеме дека немаме забелешки во однос на истиот.

Ви благодариме за соработката.

Со почит,
МИНИСТЕР
Владо Мисајловски

Изработил: Љ.Сиљаноска
Одобрил: Б.Петроски

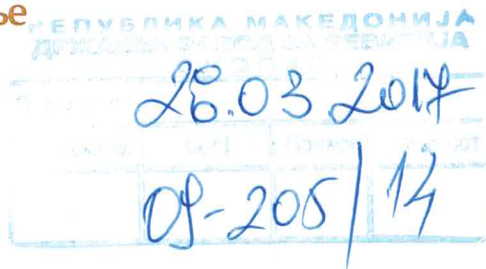

Република Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Архивски бр. 11-1117/2

Дата: 20.03.2017

27. 03. 2017

До: Државен Завод за ревизија

Предмет: Известување по Нацрт извештај

Врска: 09-205/2 од 22.02.2017

Почитувани,

Во врска со доставениот Нацрт извештај на Овластениот државен ревизор од извршена ревизија на успешност - „Ефикасност на мерки, политики и проекти за заштита на Охридското езеро“, секторот за води при Управата за животна средина во Министерството за животна средина и просторно планирање, согласно одредбите од Законот за водите (Сл. Весник на Р. Македонија бр. 87/08, 06/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16), Ве известува за следото:

Во изготвувањето на Нацрт извештај од страна на Овластениот државен ревизор за ревизија на успешност - „Ефикасност на мерки, политики и проекти за заштита на Охридското езеро“, секторот за води беше вклучен во прибирање и соодветно утврдување на податоците и информациите кои се во прилог на дефинирање на ревизорскиот извештај и од истите причини, немаме суштински забелешки по истиот.

Во однос на дефинирање на наодите од Гала III Ревизорски наоди, потребно е истите во точките 1.2, 1.7 и 1.8 номотехничкото да се подобрат со цел обезбедување на комплементарност на истите со останатите точки од Нацрт извештајот.

Со почит,

Изготвил: Љупка Д. Зајков

Одобрил: Илбер Мирта

Согласен: Тони Мартиноски

В.д. Директор на УЖС

Република Македонија
Министерство за
животна средина
и просторно
планирање

Бул. „Гоце Делчев“ бр.18,
1000 Скопје,
Република Македонија
Тел. (02) 3251 400
Факс. (02) 3220 165
Е-пошта:
infoeko@moepp.gov.mk
Сајт: www.moepp.gov.mk

Република Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Република
Македонија
Министерство за
животна средина
и просторно
планирање

Бул. "Гоце Делчев" бр.18,
1000 Скопје,
Република Македонија
Тел. (02) 3251 400
Факс. (02) 3220 165
Е-пошта:
infoeko@moepp.gov.mk
Сајт: www.moepp.gov.mk

Архивски бр. 11-1511/2

Дата:

17. 03. 2017

ДО: Државен завод за ревизија
Ул. Македонија бр.12/3

1000 Скопје

ПРЕДМЕТ:

Почитувани,

Во врска со Нацрт Извештајот за ревизија на успешност, ефикасност на мерки и политики и проекти за заштита на Охридското езеро, а по повод доставените забелешки од Државниот инспекторат за животна средина, заведени под број 08-1148/2 од 31.01.2017 година, на Ваше запознавање Ви го доставуваме одговорот на Министерството за животна средина и просторно планирање до Државниот инспекторат за животна средина во однос на издадената Водостопанска согласност УП1 бр. 11-126 од 21.11.2016 година за изградба на хотелски објект со компатибилна намена Б5 за привремено домување на локација КП 2696/1 КО Елшани, општина Охрид, покрај Охридско езеро, Црнодримско сливно подрачје.

Со почит,

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА СКОПЈЕ			
Примено:	28.03.2017		
Орг. единица	Број	Прилог	Вредност
	08-205	15	

МИНИСТЕР
Bashkim Ameti

Изработил: Мелита Гочевска
Контролирал: Илбер Мирта
Одобрил: Даниел Ефтимов,
В.Д. Директор на УЖС

Република Македонија
Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство

Влада на Република
Македонија

ДО
Државен завод за ревизија

30.03.2017

09-205/17

Министерство за
земјоделство,
шумарство и
водостопанство

Врска: Ваш број 09-205/8 од 22.02.2017 година

Предмет: Забелешки на Нацрт извештај за извршена ревизија
на успешност

Бр. 02 – 1824/2
28.03.2017 година

Почитувани,

Аминта Трети 2,
1000 Скопје,
Република Македонија
Тел: (02) 3134 477
Факс: (02) 3230 429
Е-пошта: info@mzsv.gov.mk
Сајт: www.mzsv.gov.mk

Во врска со Нацрт извештајот од Овластениот државен ревизор за извршената ревизија на успешност „Ефикасност на мерки, политики и проекти за заштита на Охридското езеро“, Ве известуваме за следните забелешки од страна на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство:

-Обврската за вештачко порибување на Охридското езеро е на ЈНУ Хидробиолошки завод –Охрид, согласно потпишан Договор со Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, и изработена програма за порибување, одобрена од министерот. ЈНУ Хидробиолошки завод –Охрид може понатака да склучи договор со концесионер за собирање на икра. МЗШВ нема обврски спрема концесионерот, туку само спрема ЈНУ Хидробиолошки завод –Охрид, на кој му префрла средства согласно склучениот договор.

Со почит,

МИНИСТЕР
м-р Михаил Цветков

**Одговор
на забелешки/коментари/известувања на
Нацрт извештај на Овластениот државен ревизор**

Добиени се известување, забелешки и мислење на Нацрт извештајот за извршената ревизија на успешност на тема “Ефикасност на мерки, политики и проекти за заштита на Охридското езеро“ и тоа:

- Известување од Министерство за животна средина и просторно планирање, број 11 – 1117/2 од 27.03.2017 година од раководното лице Башким Амети, заведени во Државниот завод за ревизија под број 09-205/14 од 28.03.2017 година;
- Известување од Министерство за животна средина и просторно планирање, број 11 – 1511/2 од 17.03.2017 година од раководното лице Башким Амети, заведени во Државниот завод за ревизија под број 09-205/15 од 28.03.2017 година;
- Мислење од страна на Министерство за транспорт и врски број 02 – 2107/2 од 28.03.2017 година од раководното лице Владо Мисајловски, заведени во Државниот завод за ревизија под број 09-205/16 од 29.03.2017 година;
- Забелешки на Нацрт извештај за извршена ревизија на успешност од страна на Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство број 02 – 1824/2 од 28.03.2017 година од раководното лице Михаил Цветков, заведени во Државниот завод за ревизија под број 09-205/16 од 30.03.2017 година.

Известувањето, забелешките и мислењето се разгледани од страна на Овластениот државен ревизор и констатирано е следното:

1. Доставеното известување од Министерство за животна средина и просторно планирање претставува известување дека дефинирањето на наодите во делот III Ревизорски наоди во точките 1.2, 1.7 и 1.8, треба номотехничко да се подобрат со цел обезбедување на комплементарност на истите со останатите точки од Нацрт извештајот. Овластениот државен ревизор укажува дека нумерирањето на точките во Нацрт извештајот е извршено согласно методологијата на Државниот завод за ревизија.
2. Доставеното известување од Министерство за животна средина и просторно планирање претставува известување дека министерството има доставено одговор до Државниот инспекторат за животна средина во однос на издадената Водостопанска согласност УП1 број 11-126 од 21.11.2016 година, за изградба на хотелски објект со компатабилна намена Б5 за привремено домување на локација КО Елшани, Општина Охрид, покрај Охридското езеро, Црнодримско сливно подрачје. Ревизијата укажува дека истото не претставува дел од утврдените состојби во Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

1

3. Во доставеното мислење од страна на Министерство за транспорт и врски наведено е дека по направените консултации со надлежните сектори, **нема забелешки** во однос на Нацрт извештајот на овластениот ревизор.
4. Доставените забелешки од страна на Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство **претставуваат образложение** во врска со обврската за вештачко порибување на Охридското езеро, односно дека истата е на ЈНУ Хидробиолошки завод – Охрид, согласно потпишан договор со Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство и изработена програма за порибување одобрена од министерот.
Наведената состојба овластениот државен ревизор ја имаше во предвид во текот на вршењето на ревизијата и истата е составен дел од утврдените состојби во Нацрт извештајот на Овластениот државен ревизор.
5. Во текот на известувањето за извршената ревизија на успешност од страна на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство доставено е **известување**, со прилог записници за извршен инспекциски надзор за 2015 и 2016 година од страна на Државниот инспекторат за земјоделство и истото соодветно ќе биде обелоденето во Конечниот извештај на овластениот државен ревизор.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____

Овластен државен ревизор

2